

Opinnäytetyö (AMK)

Liiketalous

Salo BisnesAkademia / Yrittäjyys ja sähköinen liiketoiminta

2013

Sini Jalonen

KOULUTUSVIENTI AMMATTIKORKEAKOULUSSA

– Case: Turun AMK:n koulutusvientihanke
Vietnamin yhteistyökorkeakouluihin

TURUN AMMATTIKORKEAKOULU
TURKU UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

OPINNÄYTETYÖ (AMK) | TIIVISTELMÄ

TURUN AMMATTIKORKEAKOULU

Liiketalous | Salo BisnesAkademia/ Yrittäjyys ja sähköinen liiketoiminta

17.12.2013 | 48

Jaana Kallio-Gerlander

Sini Jalonen

KOULUTUSVIENTI AMMATTIKORKEAKOULUSSA CASE: TURUN AMK:N KOULUTUSVIENTIHANKE VIETNAMIN YHTEISTYÖKORKEAKOULUIHIN

Tämä opinnäytetyö käsittelee koulutusvientiä Supporting Innovative Learning Environment (SILE) -koulutusvientihankkeen näkökulmasta. Työn aihe määräytyi koulutusvientihankkeen toimijoiden kanssa käydyn keskustelun perusteella. Tutkimuskohteeksi valikoitui Pohjois-Vietnamin kaksi yhteistyökorkeakoulua HUST (Hanoi University of Science and Technology) ja TLO (Thang Long University), jossa Turun AMK:n tietoliikenne ja sähköinen kauppa- tulosalue on mukana ohjaamassa yhteistyökorkeakouluja uuden pedagogisen näkökulman omaksumisessa ja koulutuksen kehittämisessä.

Työn teoriaosuudessa käydään läpi koulutuksen viennin nykytilaa Suomessa ja Turun ammattikorkeakoulussa. Tarkastelun alla ovat myös Turun ammattikorkeakoulun Salon toimipisteen innovatiiviset oppimisympäristöt ja opetusmenetelmät. Lisäksi esitellään tutkimuksen kohteena olevat yhteistyöoppilaitokset.

Tutkimus suoritettiin kvalitatiivisena tutkimushaastatteluna. Haastatteluja varten tekijä matkusti kahden viikon ajaksi Vietnamin Hanoiin. Vastaajina olivat yhteistyökorkeakoulujen opettajat ja opiskelijat sekä Turun ammattikorkeakoulun SILE-hankkeen avainhenkilöt. Vastaajia oli yhteensä 11 henkilöä.

Tutkimusten johtopäätösten perusteella luotiin Vietnamin yhteistyökorkeakoulujen liiketalouden opintoihin oma pilottimalli, jossa sovelletaan Salon liiketalouden koulutusohjelman innovatiivisia opetusmenetelmiä ja oppimisympäristöjä. Pilottimallin avulla yhteistyökouluissa toivotaan enemmän projektioppimista, monialaista osaamisen kehittymistä, sosiaalisten taitojen vahvistumista ja liiketoimintaosaamisen kehittymistä.

ASIASANAT:

Koulutusvienti, yhteistyö, kansainvälinen kauppa, kvalitatiivinen tutkimus

BACHELOR´S THESIS | ABSTRACT

TURKU UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Business| Salo BusinessAcademy

17 December 2013 | 48

Jaana Kallio-Gerlander

Sini Jalonen

EDUCATION EXPORT IN UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

CASE: TURKU UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES EDUCATION EXPORT PROJECT IN COOPERATION WITH UNIVERSITIES IN VIETNAM

This thesis deals with education export from the Supporting Innovative Learning Environment (SILE) -education export project's point of view. The subject was determined from the dialogue by the education export project stakeholders. The targets for this study are the North Vietnamese partner institutions HUST (Hanoi University of Science and Technology) and the TLO (Thang Long University) where Turku University of Applied Sciences, Faculty of Telecommunication and e-Business, is supporting the local educational institutions in the adoption and development of the new pedagogical perspectives.

The theoretical section discusses the current state of education in export in Finland and especially at Turku University of Applied Sciences. The innovative learning environments and teaching methods in the Turku University of Applied Sciences in Salo are looked into even in more detail. In addition, the study presents the partner universities.

The method used is a qualitative theme interview. Interviews were made in the two week period in Vietnam, Hanoi. Respondents consisted of the teachers and students at partner universities as well as the key people in SILE project at Turku University of Applied Sciences.

Conclusions and outcome helped to start up a private pilot model at the Vietnamese partner institution business studies applying the similar innovative teaching methods and learning environments that are used in Business program in Salo campus. The model helps co-pilot universities adapt more project based learning, multi-disciplinary knowledge, social skills and business skills development.

KEYWORDS:

Education export, cooperation, international trade, qualitative research

SISÄLTÖ

KÄYTETYT LYHENTEET	6
1 JOHDANTO	1
1.1 Työn tausta ja tarkoitus	1
1.2 Työn toteutus	2
2 TUTKIMUKSEN LÄHTÖKOHDAT	4
2.1 Koulutusviennin yleiset periaatteet	5
2.2 Kansainvälisestä hankeyhteistyöstä koulutusviennin ensiaskeleisiin	9
2.3 Salon BisnesAkatemian vietävät tuotteet	11
2.4 Hanoi, Vietnam	14
2.4.1 HUST (Hanoi University of Science and Technology)	16
2.4.2 TLO (Thang Long University)	17
3 TUTKIMUKSEN VIITEKEHYS JA ONGELMA	18
3.1 Tutkimuksen tavoitteet ja tutkimusongelma	18
3.2 Tutkimusmenetelmät	20
3.2.1 Haastattelu tutkimustapana	21
3.2.2 Havainnointi osana tutkimusta	22
4 TUTKIMUS JA SEN TULOKSET	24
4.1 Toimintasuunnitelma	24
4.2 Haastattelut	25
4.2.1 HUST ja TLO:n henkilökunta	25
4.2.2 HUST ja TLO:n opiskelijat	29
4.2.3 Turun AMK:n henkilökunta	31
5 TUTKIMUKSEN JOHTOPÄÄTÖKSET	34
6 BA-MALLIN TOTEUTUMINEN VIETNAMIN YHTEISTYÖKOULUISSA	37
7 YHTEENVETO	39
8 LOPPUSANAT	43
LÄHTEET	45

LIITTEET

Liite 1. StudyPlan.

KUVIOT

Kuvio 1. Esimerkkikuvio Future Learning Finlandin sijoittumisesta Turun AMK:n koulutusviennin verkostoon.....	6
Kuvio 3. Palvelutuote. Asiantuntijapalveluiden tuotteistaminen. Sipilä.1996, s.64	12
Kuvio 4. BisnesAkatemian opinnot.....	13
Kuvio 5. Tutkimusongelma.....	19
Kuvio 6. Tutkimuksen tavoite.	20
Kuvio 7. Salon toimipisteen liiketalouden opintojen pilottimalli Vietnamin yhteistyökouluille.....	37

TAULUKOT

Taulukko 1. Vietnamin markkinatilanne, World Bank 2012b, MIP 2009. (Jatkuu).....	15
Taulukko 2. Turun AMK:n haastatteluissa ilmenneet näkökulmat onnistumisista ja haasteista hankkeen aikana.	36
Taulukko 3. Työn tulokset reflektioprosessin kautta.	42

KÄYTETYT LYHENTEET

AMK	ammattikorkeakoulu
FLF	Future Learning Finland-yksikkö
HUST	Hanoi University of Technology and Science
Messi	Turun AMK:n sisäinen tiedonjakosivusto
SBA	Salon BisnesAkatemia
SILE	Supporting Innovative Learning Environment
T&K	tutkimus ja kehitys
TKI	tutkimus-, kehitys- ja innovaatio
TLO	Thang Long University
TSK	tietoliikenne ja sähköinen kauppa

1 JOHDANTO

1.1 Työn tausta ja tarkoitus

Suomen opetusjärjestelmää pidetään yhtenä maailman parhaista. PISA-tunnettuus on kasvattanut kiinnostusta koko koulutusjärjestelmäämme kohtaan ja lukuisat ulkomaiset delegaatiot ovat vierailleet maassamme. Valtionpäämiehet ja ministerit puhuvat Suomen koulutusmallista ihailien oppimisemme tasoa ja koulutuksemme tasa-arvoisuutta. Tällaisessa tilanteessa on luontevaa herättää kysymys suomalaisen koulutusosaamisen nostamisesta osaksi palveluiden ulkomaankauppaa. (Kuka ostaisi suomalaista koulutusosaamista, 12/2012.)

Hyvästä pohjasta ja toimenpiteistä huolimatta Suomen koulutusviennistä ei ole toistaiseksi kyetty kasvattamaan taloudellisesti merkittävää uutta liiketoiminta-aluetta. (Suomi kansainvälisille koulutusmarkkinoille, 11/2013.) Myös tutkittaessa yleisiä kansainvälisiä markkinoita voidaan todeta, että koulutusviennin osaaminen on Suomessa vielä verraten nuorta ja hajanaista. Tämä näkyy jo siinä, ettei Suomessa ole ollut aikaisemmin yksityiskouluja, jotka keräisivät lukukausimaksuja tai yliopistoja, jotka myisivät tutkintoja ulkomaisille opiskelijoille laajassa mittakaavassa. Suomen koulutuksen kaupallistamisen osaaminen on kuitenkin kovaa vauhtia syntyneessä ja koulutusviennin omaksuminen osaksi korkeakoulujen kansainvälistymisagendaa on tapahtunut nopeasti: kansallinen koulutusvientistrategia valmistui helmikuussa 2010, minkä jälkeen valtioneuvosto antoi oman periaatepäätöksen koulutusviennin strategisista linjauksista. Tavoitteena on, että Suomesta tulee ”*yksi maailman johtavista koulutukseen ja koulutusjärjestelmän laatuun perustuvista talouksista ja koulutuksen osuus Suomen kokonaisviennistä kasvaa merkittävästi vuoteen 2015 mennessä*”. (Valtioneuvoston periaatepäätös 2010, 1.)

Korkeakoulut on nostettu kansallisessa strategiassa koulutusvientitoiminnan vetäjiksi (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2012, 34.), mikä on vaatinut merkittäviä muutoksia niin toiminnan kuin ajattelumallien tasolla. Konkreettisena toimenpiteenä opetus- ja kulttuuriministeriön selvitysryhmä laati syksyllä 2013 toimenpi-

deohjelman koulutusviennin edistämiseksi. Koulutusviennin toimenpideohjelman tavoitteena on, että ulkomaisten opiskelijoiden määrä Suomen korkeakouluissa voitaisiin kolminkertaistaa noin kymmenessä vuodessa.

Tämä opinnäytetyö käsittelee koulutusvientiä Turun ammattikorkeakoulun Supporting Innovative Learning Environment (SILE) -koulutusvientihankkeen näkökulmasta. Hanke ohjaa Vietnamin yhteistyökouluja uuden innovatiivisen pedagogisen näkökulman omaksumisessa ja koulutuksen kehittämisessä. Koulutusvientihanke on Turun ammattikorkeakoulun Salon toimipisteen ensimmäisiä osaamisen vientihankkeita, jossa SBA:n innovatiivisia opiskelumenetelmiä esitellään maan ulkopuolisille korkeakouluille. Vientihankkeen yhteistyökouluksi valikoitui aikaisemman suhdeverkoston vuoksi Pohjois-Vietnamin kolme korkeakoulua, joiden oppimisympäristöihin ja opetusmenetelmiin tutustuttiin kahden viikon vierailun aikana. Tutkimuskohteet rajattiin kahteen osaamisen vientihankkeen yhteistyökouluun Hanoi Teknillisen korkeakouluun, englanniksi Hanoi University of Technology and Science, (HUST) ja Thang Longin korkeakouluun, englanniksi Thang Long University, (TLO).

Tämän opinnäytetyön keskeinen tavoite on hahmottaa koulutuksen viennin nykytila Suomessa ja Turun ammattikorkeakoulussa sekä tutkia SBA:n innovatiivisten opetusmenetelmien viennin mahdollisuutta Vietnamin yhteistyökouluihin. Työn tarkoituksena on käyttää SILE-projektia esimerkkinä tulevia koulutuksen kehittämishankkeita ja osaamisen vientiä ajatellen. Toimeksianto tutkimukseen on saatu Turun ammattikorkeakoulusta.

1.2 Työn toteutus

Asian tutkimiseksi päätettiin tehdä kvalitatiivinen eli laadullinen tutkimus Vietnamin korkeakoulujen käytettävästä opiskelumallista ja siitä, mitä Salon BusinessAkademiasta voisi viedä Vietnamin korkeakouluihin. Tämän lisäksi koulutusviennin haasteita ja mahdollisuuksia tutkittiin tutustumalla alan julkaisuihin ja artikkeleihin, sekä haastatteleamalla SILE-hankkeen avainhenkilöitä ja koulutusviennin asiantuntijoita. Opinnäytetyö on tehty osaksi toiminnallisena opinnäyte-

työnä, jossa materiaali kerättiin tutkimushaastattelumenetelmällä sekä havainnoimalla. Havaintojen kohteena olivat koulutusvientihankkeen toimintaympäristö ja Vietnamin korkeakoulujen oppimismenetelmät. Tutkimushaastattelut toteutettiin puolistrukturoituna haastatteluina, jotta kysymyksiä voitaisiin tarpeen tullen muotoilla eri tavalla haastateltavista riippuen. Haastateltavat olivat tutkittavien korkeakoulujen opettajia ja opiskelijoita sekä Turun ammattikorkeakoulun henkilökuntaa ja SILE-hankkeen asiantuntijoita. Haastattelut analysoitiin teemahaastatteluiden sisällönerittelyllä. Haastateltavien näkemyksiä verrataan toisiinsa sekä opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisemiin koulutusviennin, että korkeakoulujen kansainvälistymisen dokumentteihin. Haastatteluiden analysointia ja tutkimustuloksia täydennettiin muun muassa koulutusviennin EduClusterFinland Oy:n ja Partus Oy:n asiantuntijoiden lausuntoja sekä Turun ammattikorkeakoulun omia kansainvälistymisstrategioita.

Työn teoriaosuudessa käsitellään, mitä on koulutusvienti ja mikä on koulutuksen viennin nykytila Suomessa ja Turun ammattikorkeakoulussa. Analyysin teoreettisena viitekehyksenä on hyödynnetty koulutusviennin aikaisempaa tutkimusta ja lausuntoja sekä FCG:n Koulutus ja Konsultointi Oy:n, Haaga-Helia Global Education OY:n ja EduClusterFinland OY:n tekemää Koulutusvientiselvitystä. Tutkimustulosten avulla on tarkoitus kehittää Turun AMK:n ja SBA:n koulutusosaamisen vientiä muihin maihin myös jatkossa.

2 TUTKIMUKSEN LÄHTÖKOHDAT

Tutkimustulosten kannalta on tärkeää hahmottaa minkälainen kohdemaan tilanne ja opiskeluympäristö ovat tänä päivänä, sillä vain nykytilanteen kartoittamisen kautta, voidaan verrata muiden maiden erilaisia opiskelutapoja ja kulttuureja toisiinsa. Tutkimustulosten lähtökohtana ovat Vietnamin yhteistyökoulujen haastatteluissa esiin tulleet näkökulmat, joiden perusteella laadittiin ehdotus Vietnamin yhteistyökouluissa käytettävästä BisnesAkademia mallista. Vietnamin yhteistyökoulujen henkilökunnan ja opiskelijoiden haastatteluiden perusteella päästään tulokseen siitä, minkälaista osaamisen vientiä tai koulutuksen kehittämistä Turun ammattikorkeakoulu voi Vietnamin yhteistyökouluihin tarjota.

Kahden viikon tutkimusmatkan lisäksi Vietnamin yhteistyökoulujen toimintatapoihin tutustuttiin Vietnamin suurlähetystön ja yhteistyökoulujen johdon ja henkilökunnan Suomen vierailun aikana saadun tiedon perusteella. Tämä vierailu ja tiedonkeruu tapahtuivat ennen kahden viikon tutkimusmatkaa kokonaiskuvan saamiseksi. Vertailukohteina Turun AMK sekä HUST ja TLO ovat samanarvoisia, vaikka Vietnamin korkeakoulusta puhutaan nimikkeellä university eli yliopisto. HUST:n ja TLO:n liiketalouden tutkinnot ovat laajuudeltaan 130 opintopistettä ja kestoltaan neljä vuotta, kun Turun AMK:ssa opintokokonaisuus on 210 opintopistettä ja opinnot kestävät keskimääräisesti kolme ja puoli vuotta. (Turun ammattikorkeakoulu 2013)

Työni seuraavassa luvussa tutustutaan koulutusviennin nykytilanteeseen Suomessa ja Turun ammattikorkeakoulussa koulutusvientitilanteen selvittämiseksi. Tämän lisäksi tutustumme myös niihin Koulutusvientiselvityksessä ja opetus- ja kulttuuriministeriön laatimassa toimenpideohjelmassa esiin nousseisiin keinoihin, joilla Suomi pyrkii saamaan koulutusviennistä uuden menestyksekkään ventialan.

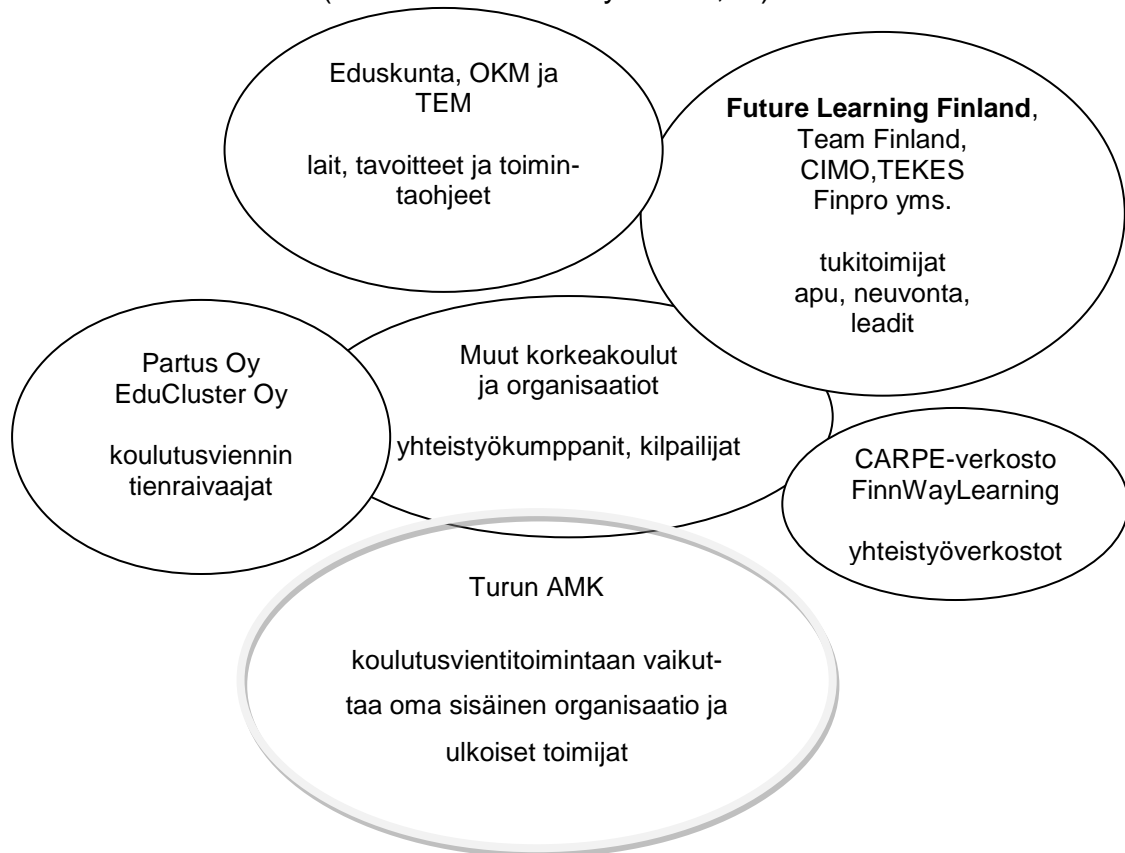
2.1 Koulutusviennin yleiset periaatteet

Koulutusvienti luetaan osaksi palvelukauppaa, joka on arvioitu muodostavan 60 prosenttia maailman työllisyydestä ja 20 prosenttia maailman kaupasta. Koulutuksen viennin muodostaa 3-4 prosenttia maailman koko palvelujen viennistä. (Kiinnostuksesta kysynnäksi ja tuotteiksi 2010, 10.) Tilastokeskuksen mukaan Suomen koulutuspalveluiden viennin arvo oli vuonna 2008 noin 4 miljoona euroa ja 0,28 promillea suomalaisten palveluiden kokonaisviennistä.

Suomen korkeakoulujärjestelmää käsittelevissä opetus- ja kulttuuriministeriön ohjausdokumenteissa kansainvälistymisen tematiikka ja korkeakoulujen koulutuksen ja osaamisen vienti eli koulutusvienti ovat viime vuosina olleet vahvasti esillä. Globaalin toimintaympäristön vaatiessa korkeakoulujen kansainvälistymistä ja kansainvälistä vuorovaikutusta koulutusvienti on yksi ulottuvuus. Perinteisestä korkeakoulujen kansainvälistymisestä koulutusviennin erottaa maksullisuus: koulutusviennin yksi tavoite on saavuttaa toiminnasta taloudellista hyötyä. (Opetusministeriö 2001, 16.) Voidaan siis päätellä, että koulutusvienti käsitellään vientiliiketoiminnaksi, joka on voitollista ja kohdistuu jollain tavoin Suomen ulkopuolelle. Tässä työssä koulutusvientiä käsitellään Turun ammattikorkeakoulun SILE-koulutusvientihankkeen näkökulmasta, jossa Turun AMK:n Salon toimipisteen osaamisen vientipalveluja esitellään Vietnamin yhteistyökorkeakouluille. (oppimisympäristöt, innovatiiviset opetusmenetelmät, opettajakoulutus, konsultointi ja oppimispalvelut sekä TKI-toiminta)

Vuonna 2010 laadittiin opetus- ja kulttuuriministeriön (OKM) johdolla koulutusvientistrategia, jossa tunnistettiin vientipotentiaali ja alan tilanne, sekä hahmoteltiin julkisen vallan toimet alan nostamiseksi merkittäväksi vientitulojen ja työllistymisen lisääjäksi. Uusi koulutusvientistrategia sai alkunsa muiden maiden jatkuvasta kiinnostuksesta Suomen opetusjärjestelmää kohtaan ja strategian lähtökohtana olikin hyödyntää taloudellisesti maailmalla arvostettua korkeakoulujärjestelmää. Konkreettisenä toimenpiteenä perustettiin vuonna 2011 FINPRO:n yhteyteen Työ- ja elinkeinoministeriön (TEM) tuella sekä yritysten ja oppilaitosten omalla rahoituksella Future Learning Finland-yksikkö (FLF). Yksikön tarkoi-

tuksena on tukea niitä toimijoita, jotka ovat kiinnostuneet kansainvälisestä koulutuksen viennistä. (Koulutusvientiselvitys 2012, 1.)

Kuvio 1. Esimerkkikuvio Future Learning Finlandin sijoittumisesta Turun AMK:n koulutusviennin verkostoon.

Vuoden 2012 lopulla ilmestyneen Koulutusvientiselvityksen mukaan FLF:n haasteellisen alun seurauksena Työ- ja elinkeinoministeriö antoi marraskuussa 2012 työryhmälle Jari Poikonen, FCG, Lars Eltvik, Haaga-Helia ja Jan-Markus Holm, EduCluster Finland tehtäväksi luoda yhteisen toimintamallin, jolla suomalaisen koulutusosaamisen vienti saataisiin tehokkaammaksi ja tuloksekkaammaksi. (Koulutusvientiselvitys 2012, 4.)

Koulutusvientiselvityksen mukaan Suomen koulutusviennin kasvattamiseksi tarvitaan muun muassa seuraavia toimenpiteitä:

1.) FLF:n toiminta nyky muodossaan ajetaan alas ja toiminta aloitetaan uudelta toiminta- ja rahoitus mallilla. Uudessa koulutusviennin mallissa on otettu vaikut-

teita Uuden Seelannin mallista, jossa keskeiset ministeriöt osallistuvat rahoitukseen ja toimintaan yhdessä yritysten ja oppilaitosten kanssa.

2.) Uusi organisaatio, Finnish Education Export (FEE) keskittyy ylätasoin markkinointiin ja Suomen opetussektorin brändin vahvistamiseen. Näin oppilaitokset voivat keskittyä varsinaiseen liiketoimintaan, organisaation markkinoidessa Suomen koulutusjärjestelmää isommalla mittakaavalla.

3.) Klusteritoiminta perustuu veturiyritysten vetämiin markkinalähtöisiin hankkeisiin, joiden liikkeelleläättöä edesautetaan rahoitusmenetelmillä. Tämän toimintamallin tarkoituksena on asettaa selkeät suomalaisen koulutusviennin aikataulu- ja liikevaihtotavoitteet, ja toimia strategisesti niiden saavuttamiseksi.

4.) Tutkintojen myynnin kokeilua jatketaan, kokeilusta kehitetään pysyvää toimintaa ja lainsäädäntöä muutetaan niin, että laajamittaisempi suomalaisten yliopistojen ja korkeakoulujen tutkintojen myynti on mahdollista vuodesta 2014 alkaen. (Koulutusvientiselvitys 2012,4)

Näiden tavoitteiden perusteella voidaan todeta, että Koulutusvientiselvityksen tutkimustulosten mukaan Suomen tarvitsisi mennä kohti kansainvälisempää mallia ja tehdä radikaaleja muutoksia niiden toteuttamiseksi. Esimerkiksi kohta 1. malli on suoraan otettu Uuden-Seelannin koulutusvientimallista, jossa keskeiset ministeriöt osallistuvat rahoitukseen ja toimintaan vahvalta yhteiseltä mandaatilta yhdessä yritysten ja oppilaitosten kanssa.

Keväällä 2013 myös eduskunta kiinnitti koulutusviennin edistämisen tarpeisiin huomiota käsitellessään lakia ammattikorkeakoululain muuttamisesta. Lausumassaan sivistysvaltiokunta viittaa: *mahdollisuuteen erottaa normaalina opetuksena tarjottava tutkintokoulutus ja koulutuksen vääntinä toteutettava tutkintokoulutus toisistaan*. (Opetusministeriö 2013,1.) Tämän lisäksi kesäkuussa 2013 valtioneuvosto hyväksyi Team Finland -strategian, jossa OKM:n tehtäväksi annettiin laatia koulutusviennin toimenpideohjelma, jonka opetusministeri Krista Kiuru asetti selvityshenkilöryhmän kansanedustaja, tulevaisuusvaliokunnan puheenjohtaja FT Päivi Lipposen, Aalto-yliopiston kehitysjohtaja Jari Jokisen ja kansliapäällikkö Anita Lehikoisen tehtäväksi. Toimenpideohjelman lähtökohtana

oli paneutua vientisektoria jarruttaviin vanhoihin toimintakulttuureihin ja tukimuotoihin. (Koulutusviennistä kannattavaa liiketoimintaa, 11/2013.)

Päivi Lipposen vetämän selvitysryhmän syksyllä 2013 laatima toimenpideohjelman ehdotukset koostuvat taas seitsemän osa-alueista, joista tässä työssä viisi valittiin tarkempaan tarkasteluun:

1.) *"Koulutuksen laadunhallinta ja oppiminen nostetaan keskiöön.* Koulutus organisaatioita kannustetaan varmistamaan vientihankkeiden laatu ennen markkinoinnin ja myynnin käynnistämistä, sillä selvityksen mukaan puutteellinen laadunhallinta voi aiheuttaa maineriskin kaikille Suomen toimijoille."

2.) *"Poistetaan itse tekemämme lainsäädännölliset esteet.* Selvitysryhmä esittää kohdassa, että korkeakoulut ryhtyisivät perimään lukukausimaksuja muilta kuin EU- ja ETA-maiden kansalaisilta ohjelmissa, jotka järjestetään muilla kielillä kuin suomeksi ja ruotsiksi. Selvitysryhmä myös korostaa kohdassa kaksi, että kaikki opiskelijat eivät suorittaisi tutkintoa koko ajan fyysisesti Suomessa, vaan osa opiskelusta tapahtuisi opiskelijoiden lähtömaissa, suomalaisten korkeakoulujen yhteistyömaissa ja verkon välityksellä."

3.) *"Tehdään koulutusviennistä kannattavaa liiketoimintaa."* Tällä hetkellä muutamamat maamme korkeakoulut ovat onnistuneet toteuttamaan koulutusvientiä isommalla mittakaavalla. Toistaiseksi isoja euromääräisiä voittoja ei kuitenkaan ole tullut.

4.) *"Koulutusviennillä tuetaan kehityspolitiikkaa.* Kehitysyhteistyövaroista rahoitettaisiin kehitysmaista tuleville opiskelijoille stipendejä, jotka kattaisivat ainakin osittain lukukausimaksun. Selvityksen mukaan, apurahaohjelma tulisi kohdentaa köyhimmille kehitysmailla ja Suomen kehitysyhteistyön pitkäaikaisista yhteistyömaista tuleville opiskelijoille. Toiminta on linjassa Suomen kehityspoliittisten tavoitteiden kanssa."

5.) *"Vahvistetaan koulutusviennillä myönteistä Suomi-maakuvaa.* Rehti ja avoin toimiminen, jonka avulla luodaan pitkäaikaisia suhteita ja herätetään luottamus-

ta ja ihailua Suomen korkeakoulutusjärjestelmää ja osaamista kohtaan.” (Koulutusviennistä kannattavaa liiketoimintaa, 11/2013.)

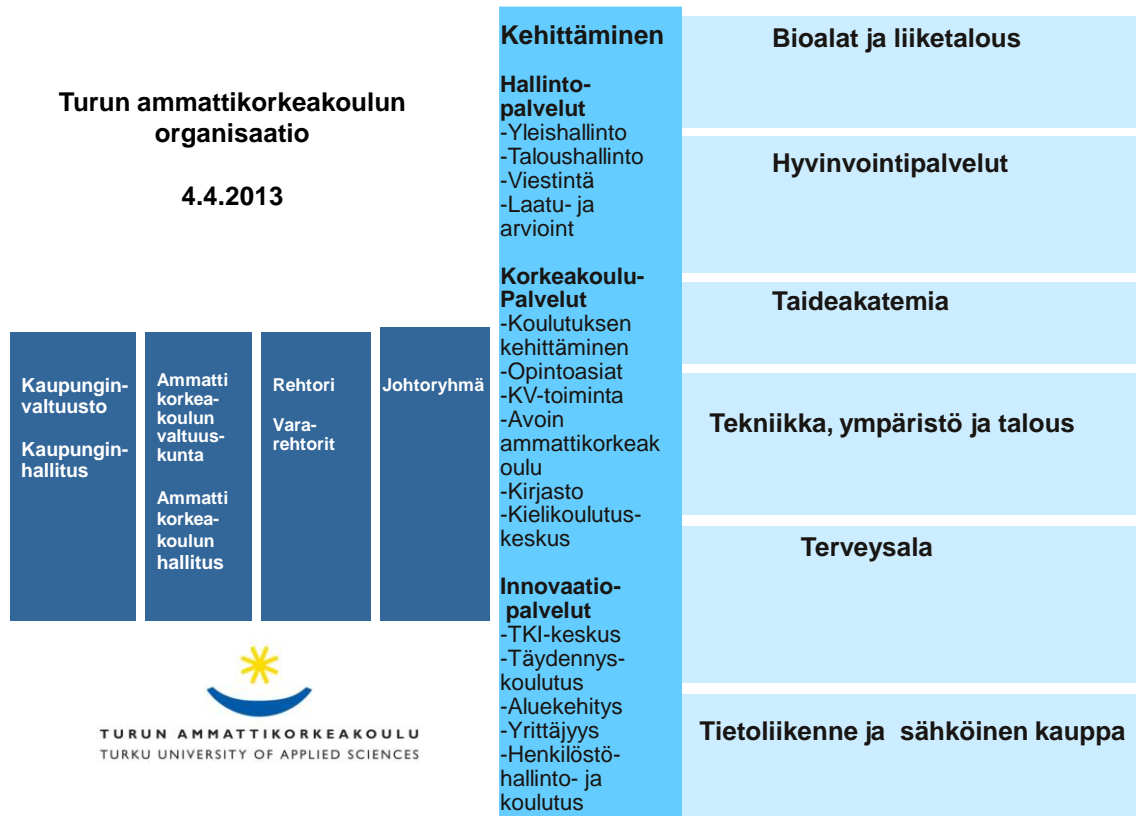
2.2 Kansainvälisestä hankeyhteistyöstä koulutusviennin ensiaskeleisiin

Kansainvälistyminen voidaan määritellä monella eri tavalla riippuen mistä näkökulmasta katsotaan. Johanson & Matson (1989) määrittelevän kansainvälistymisen seuraavasti: *”Kansainvälistyminen on prosessi, jossa kehitetään liikesuhteita toisiin maihin joko laajentamalla uusiin verkostoihin, tunkeutumalla syvemmin verkostoihin tai integroimalla verkostoja toisiinsa.”*

Kansainvälistyminen on jo kauan ollut osa Suomen korkeakoulupolitiikan pääta-voitteita ja myös ammattikorkeakoulujen omien strategioiden ytimessä. Suomi onkin menestynyt hyvin kansainvälisissä koulutuksen ja tutkimuksen vertailuis-
sa, joka on merkittävä etu kilpailutilanteessa. Myös korkeakoulujen kansainvä-
listymisstrategiassa annetaan suunta korkeakoulujen kansainvälistymiskehityk-
selle tulevana vuosina. Tahtotila ja tavoitteet on asetettu vuodelle 2015 asti. Strategian pääteemoina ovat: *”oikeasti kansainvälinen korkeakouluyhteisö, laa-
dun ja vetovoiman lisääntyminen, monikulttuurisen yhteiskunnan tukeminen,
koulutusosaamisen vienti ja globaalin kasvuun edistäminen. Yhdessä korkea-
koulu-uudistuksen toimijoiden kanssa, muodostuu toisiaan vahvistava kokonai-
suus.”* (Korkeakoulujen kansainvälistymisstrategia 2009-2015, Opetusministeri-
ön julkaisuja 2009:21)

Kansainvälisyys on kiinteä osa myös kaikkea Turun AMK:n toimintaa, niin ope-
tusta, tutkimus ja kehittämistoimintaa kuin työelämäyhteistyötäkin. Koulutus-
viennin lisäksi muita toiminnan keskeisiä muotoja ovat esimerkiksi: opiskelija- ja
harjoittelijaliikkuvuus, kotikansainvälistyminen, opettaja- ja asiantuntijaliikkuvuus
sekä kansainväliset yhteistyöhankkeet. Turun ammattikorkeakoulun kansainvä-
listymisen painopisteenä ovat toistaiseksi olleet Itämeren alueen rantavaltiot ja
muu Eurooppa. Lisäksi Turun AMK:lla on alakohtaisia yhteistyökumppaneita
myös Aasiassa sekä Pohjois- ja Etelä-Amerikassa, Afrikassa Turun AMK on
mukana useissa kehitysyhteistyöhankkeissa. (Turun ammattikorkeakoulu 2013)

Seuraavassa kuviossa kuvataan Turun ammattikorkeakoulun organisaatiokennettä:

Kuvio 2. Turun AMK:n organisaatiokaavio. Messit 2013

Turun AMK:n organisaatiokaaviota tarkasteltaessa nähdään hyvin AMK:n tarjoamat korkeakoulu- ja innovaatiopalvelut, joihin KV-toiminta ja TKI-toiminta ovat kuuluneet pitkään. Tutkimus, kehitys- ja innovaatiotoiminta (TKI) on käytännössä erilaisten projektien toteutusta yhdessä opiskelijoiden, opettajien ja työelämän henkilöiden kanssa, jossa toiminnan tarkoituksena on luoda uusia innovaatioita ja jakaa oppia projektin eri osapuolten kesken. TKI-toiminnassa on usein mukana toimintaa rahoittava organisaatio, kuten esimerkiksi Tekes, CIMO, ELY-keskus, Varsinais-Suomen liitto tai EU:n erilaiset rahoituskanavat. (Turun ammattikorkeakoulu 2013) TKI-toiminnan ja kansainvälisen toiminnan päätavoitteena on lisätä opiskelijoiden ja henkilöstön valmiuksia toimia kansainvälisessä ja monikulttuurisessa työelämässä.

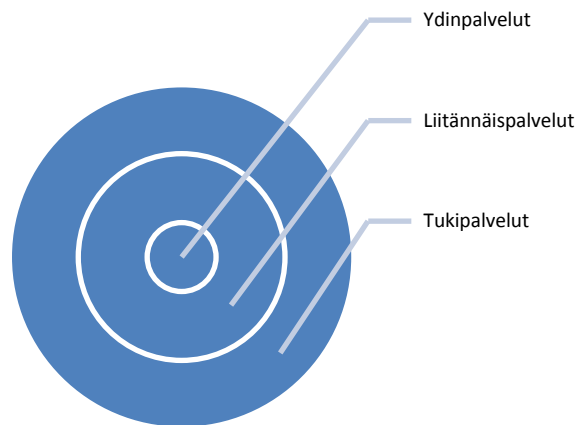
SILE-koulutusvientihanke on Turun AMK:n Salon BisnesAkatemian ensimmäisiä koulutusvientihankkeita, jossa Turun ammattikorkeakoulun Salon toimipisteen innovatiivisia opetusmenetelmiä esitellään maan ulkopuolisille korkeakouluille. SILE-koulutusvientihanke on CIMO:n North-South-South rahoittama tutkimisen kehittämishanke. Koulutusvientihankkeen kautta Turun AMK saa mahdollisuuden esitellä ja markkinoida omia palveluja. Myös kehitysyhteistyön verkostot ja kansainvälisen toiminnan, voidaan nähdä luovan hyvän perustan kaupalliselle osaamisen viennille.

Seuraavassa osiossa käsitellään tarkemmin koulutuspalveluiden tuotteistamista ja Salon toimipisteen liiketalouden opintojen palvelukokonaisuuksia, jotta lukijan on helpompi hahmottaa, minkälaisia innovatiivisia opetusmenetelmiä Salon toimipiste pitää sisällään ja voi Vietnamin yhteistyökouluille tarjota.

2.3 Salon BisnesAkatemian vietävät tuotteet

Tutustuessa asiantuntijapalveluiden myyntiin, kuten koulutusvientiin, kävi ilmi, että koulutusosaamisen viennissä on syytä puhua palvelupaketista tuotteen sijaan. Palvelupaketilla tarkoitetaan yrityksen ydinpalvelun sekä tuki- ja liitännäispalvelujen muodostamaa kokonaisuutta. *Ydinpalvelulla ratkaistaan asiakkaan ongelma ja se on liiketoiminnan ydin, kun taas tukipalvelut mahdollistavat ydinpalvelujen tuotteistamisen. Liitännäispalvelut ovat puolestaan eräänlaisia lisäpalveluja, jotka antavat asiakkaille enemmän valinnanvaraa ja tuovat lisäarvoa asiakkaalle. Tuotteistaminen lähtee asiakkaan tarpeista, jolloin tarjotaan valmiita palvelukonsepteja, jotka vastaavat asiakkaan todellisia tarpeita.* (Asiantuntijapalvelun johtamisen haasteet – opas suunnittelu- ja konsultointiyritysten liiketoiminta- osaamisen kehittämiseen 2005)

Tuotteistaminen hyödyntää yrityksen kehitystyön tehokkuutta antamalla selkeät tavoitteet. Se myös pakottaa analysoimaan ja systematisoimaan toimintaprosesseja, jolloin työvälineet selkiintyvät ja rationalisoituvat. Tuotteistaminen antaa myös mahdollisuuksia työnjakoon ja henkilöiden osaamisen parempaan hyödyntämiseen. (Asiantuntijapalveluiden tuotteistaminen. Sipilä. 1996, s. 19)

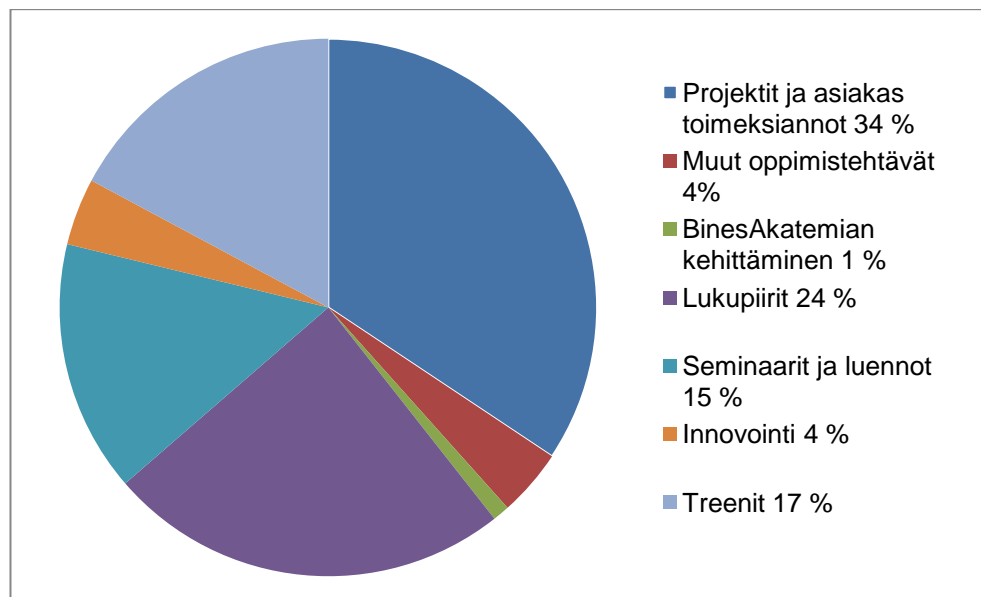
Kuvio 3. Palvelutuote. Asiantuntijapalveluiden tuotteistaminen. Sipilä.1996, s.64

Salon toimipisteen liiketalouden koulutusohjelman **ydinpalveluita**, joita tarjotaan SILE-hankkeen aikana Vietnamin yhteistyökouluille, ovat harjoitusyritys-toiminta ja osuuskuntatoiminta, joita kutsutaan Turun AMK:ssa nimillä Bisnes Startti (BS) ja BisnesAkatemia (BA). Liiketalouden opintojen tavoitteena on valmentaa opiskelijasta yrittäjyyteen ja innovaatiotoimintaan erikoistunut liiketoimintaosaaja. Tarkoituksena on oppia tiimi- ja projektityöskentelyä sekä itsenäisen ajattelun- ja johtamisen taitoja. Salon liiketalouden koulutusohjelman strategialähtökohtana korostuvat innovaatiopedagogiikka ja sen määrittelyn mukaiset innovatiiviset ja monialaiset opiskeluympäristöt, työelämäyhteistyö ja yrittäjyys. (Turun ammattikorkeakoulu 2013)

Bisnes Startissa liiketalouden opiskelijat käyvät ensimmäisenä opiskeluvuotena läpi 15 opintopisteen yrityksen liiketoiminnan perusteet -kurssin, joka on varsin pitkälle kehitetty työelämää simuloiva oppimisympäristö. Bisnes Startti on suunniteltu niin, että toisen vuoden käynnistyessä ja BisnesAkatemiaan siirryttäessä liiketalouden opiskelijoilla on tarvittavat tiedot oman yrityksen perustamiseen ja pyörittämiseen. Bisnes Startissa korostuu tekemällä oppiminen ja opintojakso suoritetaan käytännönläheisesti työskentelemällä ryhmissä. (Turun ammattikorkeakoulu 2013) Ensimmäisen opiskeluvuoden jälkeen opiskelijat siirtyvät BisnesAkatemiaan, jossa opiskelu tapahtuu opiskelijoiden perustamissa tiimiyrityk-

sissä. BisnesAkatemiassa toimitaan yrittäjinä, laajennetaan omia verkostoja, kansainvälistytään ja opitaan tiimityöskentelyn osajaksi. SBA:ssa opiskelija toimii noin 15-20 hengen tiimiyrityksessään tehden projekteja asiakkaille, jotka koostuvat liike-elämän ja koko yhteiskunnan eri toimijoista. BisnesAkatemiassa alueellinen yhteistyö on todellista vuorovaikutusta koulutusohjelman ja eri sidosryhmien välillä, mikä heijastuu myös opetukseen ja ohjaukseen. (BisnesAkate- mia 2013)

Seuraavassa kuviossa esitellään BisnesAkatemian innovatiivisia opintojen muodostumista ja innovatiivisia opetusmenetelmiä, joita SBA pitää sisällään.

Kuvio 4. BisnesAkatemian opinnit.

SILE-hankkeen **liitännäispalveluita** ja **tukipalveluja** ovat muun muassa opettajakoulutus, konsultointi ja oppimispalvelut sekä TKI-toiminta. Ilman tukipalveluja uusien oppimisympäristöjen siirtyminen yhteistyökouluihin voidaan todeta mahdottomaksi. On tärkeää, että ydinpalveluiden esittelyn lisäksi yhteistyökumppaneille tarjotaan selkeitä ohjeita ja apua toiminnan käynnistyessä. SILE-hankkeen yksi liitännäispalvelu on opettajakoulutus, joka antaa hyvän lähtökohdan innovatiivisten opetusmenetelmien omaksumiselle osaksi Vietnamin korkeakouluja. Hankkeen palvelukokonaisuus on muodostunut ja hioutunut Salon toimipisteen vahvuuksista ja Vietnamin yhteistyökoulujen tarpeiden pohjalta.

Kaiken kaikkiaan hankkeen tavoitteena on ohjata vietnamilaisia korkeakouluja uuden pedagogisen näkökulman omaksumisessa ja koulutuksen kehittämisessä.

2.4 Hanoi, Vietnam

Koulutusvientihankkeen toimintaympäristönä on Hanoi kaupunki ja Pohjois-Vietnamin kaksi yhteistyökorkeakoulua, joihin tutustumme seuraavaksi toimintaympäristön lähtökohtien selvittämiseksi. On selvää, että kulttuuri- ja tapaerot sekä yhteistyökorkeakoulujen taustat on huomioitava toimittaessa Vietnamissa. Myös Vietnamin talous- ja koulutustilanteen hahmottaminen helpottaa vientihankkeen toteuttamista.

Hanoi (vietn. Hà Nội;, kiin. 河内) on Vietnamin pääkaupunki ja asukasluvultaan toiseksi suurin kaupunki Hồ Chí Minhin jälkeen. Hanoi väkiluku on noin 6 miljoonaa, ja ydinkaupungissa asukasluku on noin 1,2 miljoonaa. Vietnamin potentiaali sekä matala hintataso esimerkiksi Kiinaan verrattuna, samoin kuin hyvät yhteydet alueelle houkuttelevat investointeja ja ulkomaalaisia toimijoita. Toisaalta nopean kehityksen tuomat ristiriidat ovat myös aistittavissa Vietnamin katukuvassa. Monilla aloilla vaaditaan Vietnamissa yhä enemmän oman alan substanssiosaamisen lisäksi liiketoimintaosaamista, sosiaalisia taitoja sekä verkostoitumisaosaamista kansainvälisissä toimintaympäristöissä. (Vietnam - korkeakoulutuksen kehittäminen keskiössä, 5/2013.) Vaikka Vietnam mainostaa itseään investointien kohteena, usein yritykset mainitsevat *ammattillisen koulutuksen vajauksen suurena puutteena, ellei jopa esteenä investoinnille*. (Suomen Suurlähetystö, Hanoi, 1/2012.)

On selvää, että Vietnam tarvitsee lähivuosina merkittäviä investointeja koulutussektorilleen, jotta se pystyy kouluttamaan osaavia työntekijöitä. Työntekijöitä riittää, sillä joka vuosi työmarkkinoille saapuu 1,6 miljoonaa uutta työntekijää, joiden kouluttaminen on maan kilpailukyvyn kannalta olennaista. *”Vietnamin hallitus pitää koulutuksen panostamista erittäin tärkeänä, jonka johdosta lukuisia ammatillisen tason kouluja on avattu viime vuosikymmenen aikana. Niiden*

tasoa pidetään kuitenkin puutteellisena. Myös kieltenopetuksen merkitys on hahmotettu vasta viime vuosien kuluessa Vietnamin kansainvälistyessä. Aiemmin kansainvälisen toiminnan areena on ollut sen verran tarkkaan rajautunutta, että kansainvälinen yhteydenpito on voitu hoitaa tulkkien välityksellä. Nyt on kuitenkin opittu, että kansainvälisyys ja kielitaito eivät voi enää säilyä kapeana erikoisosaamisalueena, vaan kaikessa työelämässä tarvittavana perusosaamisvälineen”. (Suomen Suurlähetystö, Hanoi, 1/2012.)

Seuraavassa taulukossa 1 kuvataan Koulutusvientiselvityksessä esiin nousseita haasteita ja mahdollisuuksia vietnamilaisen korkeakoulutuksen kehittämisessä. Nämä tiedot ovat myös relevantteja SILE-hankkeen näkökulmasta.

Taulukko 1. Vietnamin markkinatilanne, World Bank 2012b, MIP 2009.

Tarve	Haaste	Mahdollisuus
Kansallinen opetussuunnitelman uudistus: Tarvitaan liiketoimintaosaamista, sosiaalisia taitoja sekä verkostoitumisosaamista (esim. kieli) kansainvälisissä toimintaympäristöissä.	Vietnamin markkinat kansainvälisesti kilpaillut. Markkinoilla kohdataan kaikki suuret koulutusmaat.	Suomalaisen koulutuksen hyvät tulokset ovat synnyttäneet kiinnostusta suomalaista koulutusta kohtaan, mikä mahdollistaa suomalaisen osaamisen viemisen kaikille koulutus tasoille.
Koulutuksen saatavuuden parantaminen.	Minimi osaamistason saavuttaminen koko väestölle.	Uudet oppimiskäsitteet ja elinikäiset oppimismallit.
Opetus- ja opetuksenhallintohenkilöstön kehittäminen.	Vietnamissa on noin yksi miljoonaa opetushenkilökuntaa eri opetusasteilla. Opettajien arvostus (esim. palkka) heikompaa.	Tarve on kaiken kattava opettaja- ja henkilöstökoulutus. Opettajakoulutuksesta aiempaa kokemusta.
Opetuksen infrastruktuuri.	Vanhainajaikainen infrastruktuuri.	Mahdollisuus uusien opetustilojen ja opetusratkaisujen tarjoamisessa; puute kaikesta oppimiseen liittyvästä.

Taulukon mukaan voimme päätellä, että hankkeen kannalta olennaisinta olisi keskittyä *opettaja- ja henkilöstökoulutukseen sekä opetusratkaisujen, oppimisympäristöjen ja opetusmenetelmien tarjoamiseen yhteistyökorkeakouluille*. Taulukosta selviää, että korkeakoulujärjestelmän haasteita Vietnamissa ovat muun muassa vanhanaikainen infrastruktuuri ja kova kilpailutilanne kansainvälisesti, nämä tekijät voivat aiheuttaa (ja aiheuttavat) haasteita myös SILE-hankkeen aikana.

2.4.1 HUST (Hanoi University of Science and Technology)

Hanoi University of Science and Technology (HUST) on toinen hankkeen yhteistyökouluista, johon SILE-hankkeen toimijoilla oli ennestään suhteita. Korkeakoulu on painottunut insinööriopiskelijoiden kouluttamiseen, mutta koulussa opiskelee myös liiketalouden opiskelijoita. HUST on valtion omistama korkeakoulu, jonka toiminta perustuu valtion rahoitukseen. Teknillisessä korkeakoulussa on noin 4200 opiskelijaa, joista 80 % on insinööriopiskelijoita ja 20 % liiketalouden opiskelijoita. Opiskelijoista 20 % on tyttöjä ja 80 % poikia. Opettajia korkeakoulussa on noin 2500.

Tarkastelemme tässä työssä tarkemmin yhteistyökorkeakoulujen liiketalouden opintoja, sillä Salon toimipisteen opetusmenetelmät ja oppiympäristöt ovat niihin helpommin muokattavissa. Liiketalouden tutkinto on laajuudeltaan 130 opintopistettä ja kestoltaan neljä vuotta. Ensimmäisen ja toisen vuoden opinnot ovat perusopintoja, kolmannella vuodella opinnot koostuvat yksityiskohtaisemmin syventävistä opinnoista ja neljännellä vuosikurssilla valitaan oma suuntautumisvaihtoehto. Liite 1. Study Plan. Hanojin teknillinen korkeakoulu tekee kansainvälistä yhteistyötä Suomen lisäksi esimerkiksi Saksan, Belgian, USA:n, Kanadan, Japanin ja Korean kanssa. Korkeakoululla on eroa Turun ammattikorkeakouluun sekä sen koon ja opiskelijamäärän vuoksi. Työn tutkimusosuudessa tutustumme korkeakouluun ja sen henkilökuntaan ja opiskelijoihin tarkemmin.

2.4.2 TLO (Thang Long University)

Thang Long University on hankkeen toinen yhteistyökoulu, joka liittyi hankkeeseen kolmantena Vietnamilaisena yhteistyökouluna. Thang Longin korkeakoulu muistuttaa kahdesta yhteistyökoulusta enemmän Salon toimipistettä, sillä se on sekä kokonsa ja koulutusalojen puolesta Turun AMK:n Salon toimipisteeseen kaltainen. Tosin erotekijänä on, että Thang Longin korkeakoulu on yksityinen korkeakoulu. TLO on noin neljä vuotta sitten rakennettu korkeakoulu, jossa opiskelee ja työskentelee noin 10 000 opiskelijaa ja 200 opettajaa. Opiskelijoista 70 % opiskelee liiketaloutta ja 30 % hoitoalaa. TLO:hon saapuu vuosittain noin 2000 uutta opiskelijaa. Korkeakoulun liiketalouden tutkinto kestää keskimäärin neljä vuotta, 130 op/tutkinto, mutta se on myös mahdollista suorittaa myös nopeammin. TLO:n opiskelijat valmistuvat pääosin laskennan, pankkialan ja markkinoinnin tehtäviin. Korkeakoulussa on myös mahdollista suorittaa englanninkielinen tutkinto, jossa italiaa voi opiskella valinnaisena kielenä. Liiketalouden koulutusohjelmalla ei ole kansainvälistä yhteistyötä, mutta hoitoalan koulutusohjelma on tehnyt yhteistyötä Japanin kanssa muun muassa opiskelija- ja opettajavaihtojen muodossa. TLO:n arvot ja tavoitteet perustuvat korkealaatuiseen korkeakouluopetukseen, yksilölliseen opetukseen ja opetusmenetelmiin, opiskelijoiden tarpeiden kuuntelemiseen sekä kansainvälisen tiedon lisäämiseen.

3 TUTKIMUKSEN VIITEKEHYS JA ONGELMA

Tämä työ on tehty osaksi toiminnallisena opinnäytetyönä, jossa osa materiaalia kerättiin tutkimushaastattelumenetelmällä sekä havainnoimalla. Toiminnallinen opinnäytetyö sisältää nimensä mukaisesti teoriaan painottuvan lähestymistavan sijaan toiminnallisen osion, joka kuuluu osana tutkimukseen. Tutkimus on tehty toimeksiantajan tehtävänantoon pohjautuen tarkoituksena antaa Turun ammattikorkeakoululle lisää tietoa koulutuksen viennistä sekä tutkia Salon toimipisteen oppimisympäristöjen viemistä Vietnamin yhteistyökouluihin kansainvälisen kehitysyhteistyöhankkeen näkökulmasta.

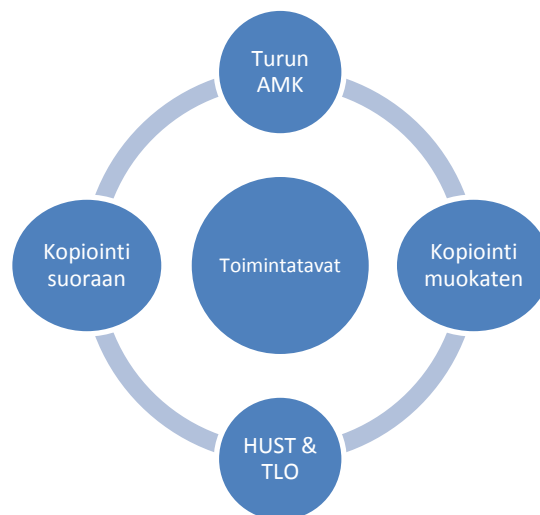
3.1 Tutkimuksen tavoitteet ja tutkimusongelma

Tutkimuksen viitekehyksenä on SILE – ”Supporting Innovative Learning Environments in Higher Education”- koulutusvientihanke, jossa Turun ammattikorkeakoulun tietoliikenne ja sähköinen kauppa- tulosalue on mukana ohjaamassa vietnamilaisia korkeakouluja uuden pedagogisen näkökulman omaksumisessa ja koulutuksen kehittämisessä. Tutkimukseni tavoitteena on tutkia innovatiivisten oppimisympäristöjen kehittämistä ja aktivoivien opetusmenetelmien soveltamista yhteistyökoulujen opetukseen sekä tukea hankkeen tavoitetta luoda, testata, arvioida ja kehittää uudenlaisia innovatiivisia oppimisympäristöjä, jotka Vietnamin yhteistyökouluissa voidaan ottaa osaksi opetussuunnitelmia jatkuvan kehittämisen periaatteella. Tämän lisäksi hankkeessa tarjotaan apua muun muassa opettajien täydennyskoulutusta aktivoivien opetusmenetelmien hyödyntämiseen, laadunvarmistusmenetelmiin ja opetuksen toteuttamiseen uusissa opiskeluympäristöissä. Turun ammattikorkeakoulun koulutusvientihankkeen tarkoituksena on luoda perusta yhteistyökoulujen väliselle pysyvälle ja luottamukselliselle yhteistyölle, jota jatketaan hankkeen päättymisen jälkeen koulutuksen kehittämisen hankkeissa. (Vietnam – korkeakoulutuksen kehittäminen keskiössä, 5/2013.) Koulutusvientihanke tukee Vietnamin valtion kansallisen Innovating Vietnam University Education in the Period 2006-2020 -projektin ta-

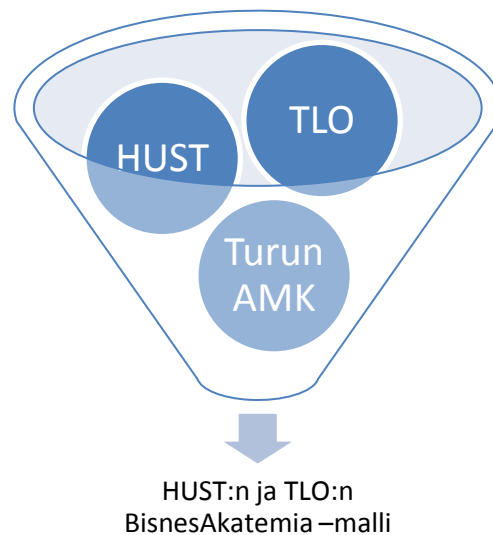
voitteita, jonka tarkoituksena on koko kansallisen yliopistojärjestelmän innovatiivinen uudistaminen.

Työni tutkimuksen tarkoitus on selvittää, mitkä ovat Vietnamin yhteistyökoulujen tämän hetkiset opetusmenetelmät ja oppimisympäristöt ja miten ne toimivat käytännössä. Tutkimus toteutetaan kahden viikon tutkimusmatkan aikana Vietnamin yhteistyökouluissa haastattelemalla yhteistyökoulujen opettajia ja opiskelijoita. Tutkimuksen tavoitteena on selvittää, mitkä BisnesAkademia konseptin opiskelumenetelmistä voitaisiin hyödyntää yhteistyökorkeakouluissa. Tutkimusten johtopäätösten perusteella luodaan Vietnamin yhteistyökorkeakoulujen liiketalouden opintoihin oma pilottimalli, jossa sovelletaan Salon liiketalouden koulutusohjelman innovatiivisia opetusmenetelmiä ja oppimisympäristöjä. Pilottimallin avulla yhteistyökouluissa tapahtuisi enemmän projektioppimista, monialaista osaamisen kehittymistä, sosiaalisten taitojen vahvistumista ja liiketoimintaosaamisen kehittymistä. (Viittaus hankkeen avainhenkilön haastatteluihin. Osio 4.2.3, s.48.) Tutkimusongelmaksi muodostui, voidaanko Salon BisnesAkademia konseptin innovatiivisia opetusmenetelmiä viedä Vietnamin, tässä tapauksessa HUST:n ja TLO:n korkeakouluihin. Alla olevassa kuviossa 5 kuvataan tarkemmin työn tutkimusongelmaa.

Kuvio 5. Tutkimusongelma.

Yhteistyökoulujen henkilökunnan ja opiskelijoiden sekä Turun AMK:n avainhenkilöiden haastatteluiden perusteella pyritään selvittämään, onko BisnesAkatemian innovatiivisten opetusmenetelmien vienti Vietnamin yhteistyökorkeakouluihin mahdollista tämän hankkeen loputtua. (Kuvio 6. Tutkimuksen tavoite.) Tämän lisäksi SILE-hankkeen avainhenkilöiden haastattelujen ja tutkijan omien kokemusten pohjalta (reflektio) pyritään saamaan tieto hankkeen onnistumisista ja haasteista koulutusvientihankkeen aikana, jotta työn johtopäätöksiä ja kokemuksia voidaan hyödyntää tulevissa Turun AMK:n osaamisen vientihankkeissa.

Kuvio 6. Tutkimuksen tavoite.

3.2 Tutkimusmenetelmät

Opinnäytetyö on tehty toimeksiantona Turun ammattikorkeakoululle. Tutkimus suoritettiin kvalitatiivisena eli laadullisena haastattelututkimuksena. Tutkimushaastattelun kysymykset toteutettiin puolistrukturoituna haastatteluina, jotta kysymyksiä voitaisiin tarpeen tullen muotoilla eri tavalla haastateltavista riippuen. Tutkimuksessa haastateltavat valittiin sen perusteella, edustivatko he koulua opiskelijana tai opettajana. Haastattelut analysoitiin teemahaastatteluiden sisäl-

lönerittelyllä. Haastateltavien näkemyksiä verrataan toisiinsa ja haastatteluiden analysointia ja tutkimustuloksia täydennettiin muun muassa Koulutusvientiselvitystä sekä Suomen koulutusviennin asiantuntijoiden antamia lausuntoja. Havainnoinnin kohteena olivat koulutusvientihankkeen toimintaympäristö ja Vietnamin korkeakoulujen oppimismenetelmät, jossa käytettiin osallistuvaa ja strukturoimatonta havainnointimenetelmää.

3.2.1 Haastattelu tutkimustapana

Haastattelu tarkoittaa kahden tai useamman ihmisen vuorovaikutustilannetta, jossa haastattelijä esittää kysymyksiä haastateltaville ja saa vastauksia puhutussa muodossa. Haastattelu eroaa siinä mielessä tavanomaisesta keskustelusta, että haastattelussa on selkeä tavoite: saada kerättyä tietoa tietyistä aiheista. Haastattelun tavoite ohjaa keskustelua ja sen vuoksi se on ennalta suunniteltua. Haastattelua tekevä tutkija on perehtynyt tutkimusalueeseen käytännössä ja teoriassa. Haastattelijä tietää oman roolinsa ja ohjaa haastattelutilannetta (Eskola 1998, 86; Hirsjärvi ym. 2000, 41–43).

Haastattelu sopii moniin erilaisiin tutkimuksiin sen joustavuuden takia. Haastattelutilanne on aina aito ja kasvokkain keskusteleminen antaa mahdollisuuden muokata kysymyksiä tilanteeseen sopivaksi. Haastattelua käytetään yleensä tutkimuksissa, joiden tuloksien tiedetään olevan vaihtelevia ja kovin erilaisia. Haastattelutilanteessa haastattelijä voi esittää lisäkysymyksiä, joiden avulla pystytään syventämään haluttua tietoa ja näin ollen muodostamaan monitasoisia analyysejä. Yksi haastattelun huono puoli on, että se vie paljon aikaa verrattuna siihen, että tutkimukseen kerättäisiin tietoa kirjallisen kyselylomakkeen avulla. Haastateltavien etsintä, itse haastattelut sekä haastattelumateriaalin litterointi on hidasta. Haastattelujen tekemiseen liittyy myös enemmän kustannuksia useiden työtuntien, matkustamisen ja nauhoitusmateriaalien vuoksi (Hirsjärvi ym. 2000, 34–35).

Haastattelun luotettavuutta saattaa heikentää se, että haastatteluissa on taipumus antaa sosiaalisesti suotavia vastauksia. Haastateltaessa täysin erilaisessa

kulttuurissa eläviä ihmisiä on myös ratkaisevaa, miten haastattelija osaa tulkita haastateltavan vastauksia kulttuuristen merkitysten ja merkitysmaailmojen välissä. Tästä syystä myöskään tulosten yleistämistä ei pitäisi liioitella. (Hirsijärvi ym. 1996, 201-202).

Tämä tutkimus tehtiin käyttäen puolistrukturoitua haastatteluja eli teemahaastatteluja. Tässä haastattelutyypissä kysymykset ovat pääsääntöisesti kaikille samat, mutta haastateltava voi vastata kysymyksiin omin sanoin ilman, että vastauksia olisi sidottu valmiisiin vastausvaihtoehtoihin. Haastattelijalla on oikeus muuttaa kysymysten muotoa ja valita, mitä kysymyksiä kysyy haastattelutilanteessa (Hirsijärvi ym. 2000, 43–47). Jo yhteistyökorkeakoulun henkilökunnan ja opiskelijoiden haastatteluiden aikana vertailtiin yhteistyökoulujen opiskelumenetelmiä BA:n innovatiivisiin opiskelumenetelmiin ja pyrittiin saamaan suoria vastauksia, mitä opetusmenetelmiä BisnesAkademia konseptista voitaisiin hyödyntää yhteistyökouluissa.

Lomakehaastattelu koettiin vaikeaksi tavaksi suorittaa haastattelu, sillä vietnamin kieli ja kulttuuri olivat erilaisia. Lomakehaastattelussa haastateltava olisi voinut kielimuurin takia ymmärtää kysymyksen väärin ja tutkimuksen laatu näin ollen heikentynyt. Lisäksi haastateltaville olisi ollut vaikeampi esittää lisäkysymyksiä lomakkeen valmiiden kysymysten lisäksi. Avoin haastattelu ei myöskään sopinut haastattelutyypiksi, sillä tutkimuksessa haluttiin vertailla keskenään saman aihealueen kysymyksiä esimerkiksi opiskelijoiden ja opettajien kesken. Tämän tutkimuksen haastattelut pohjautuivat valmiisiin kysymyksiin, mutta myös lisäkysymyksiä esitettiin tilaisuuden tullen. Haastattelut sisälsivät avoimia kysymyksiä aiheista, jotka nousivat esiin haastatteluiden aikana. Voidaan siis todeta, että tutkimuksessa oli myös avoimen haastattelun piirteitä, vaikka tutkimus tehtiin käyttäen puolistrukturoitua haastattelumenetelmää.

3.2.2 Havainnointi osana tutkimusta

Koska tutkimusta varten matkustettiin Vietnamiin ja samalla nähtiin yhteistyökoulujen tilat sekä henkilökuntaa ja opiskelijoita, on tutkimuksessa käytetty

myös havainnointia. Havainnoinnin kautta tutkija näkee, miten asiat oikeasti ovat verrattuna haastateltavien antamiin vastauksiin. Havainnoinnin seurauksena saadaan aitoa ja rehellistä tietoa yksilöiden tai ryhmien käyttäytymisestä (Hirsjärvi ym. 2009, 212–213).

Tutkimuksen aikana tutkijat viettivät aikaa opiskelijoiden kanssa ja osallistuivat keskusteluihin, nuorten todellisesta opiskelijaelämästä ja paikallisesta kulttuurista. Opiskelijoiden äidinkieli tässä tapauksessa oli vietnam, joten vain englanninkielisistä keskusteluista voitiin tehdä havainnointeja. Tutkimuksen tarkoitus ei ollut havainnoida, mutta tutkimusmatkan jälkeen huomattiin, että monet näkökohdat etenkin opiskelijoiden kohdalla tulivat esille juuri vapaissa keskusteluissa haastatteluiden ulkopuolella.

Tutkimushaastattelun lisäksi työssä käytettiin havainnointia, joka voidaan karkeasti jaoteltuna tehdä kahdella eri tavalla. Tutkimuskirjallisuudessa puhutaan systemaattisesta havainnoinnista sekä osallistuvasta havainnoinnista. Havainnointi voi olla hyvin systemaattista eli järjestelmällistä tai toisaalta se voi olla hyvin osallistuvaa ja vapaata. Systemaattista havainnointia käytetään rajatuissa tutkimusympäristöissä, kuten laboratorioissa tai luokkahuoneissa. Systemaattinen havainnointi vaatii tutkijalta siihen sopivaa koulutusta, sillä systemaattisessa havainnoinnissa olennaista on erilaisten luokittelujen käyttäminen (Hirsjärvi ym. 2009, 213–217)

Tässä tutkimuksessa tutkimuksen tekijät olivat itse myös opiskelijoita, joten ryhmän toimintaan osallistuminen oli luonnollista. Havainnointia tehtäessä pitää tosin osata erottaa havainnot ja omien havaintojen tulkinnat toisistaan. (Eskola 1998, 99-100; Hirsjärvi ym. 2009, 213–217)

4 TUTKIMUS JA SEN TULOKSET

Toimeksianto tutkimukseen tekemiseen saatiin Turun ammattikorkeakoulun SILE-hankkeen avainhenkilöiltä, jotka toimivat hankkeen edustajina Turun AMK:ssa. Vietnamin yhteistyökoulujen opettajien ja opiskelijoiden tutkimusaineisto kerättiin tammikuun alussa 2013, kun tutkijat matkustivat kahden viikon tutkimusmatkalle Hanoiin vierailemaan kahdessa vientihankkeen yhteistyökoulussa. Ennen kahden viikon tutkimusmatkaa tutustuttiin hankkeen yhteistyökoulujen johdon ja henkilökunnan yhteistyöhenkilöihin, heidän vieraillessa Turun ammattikorkeakoulussa vuoden 2012 loppupuolella. Turun ammattikorkeakoulun henkilökunnan haastattelut suoritettiin kesän 2013 aikana. Toimeksiantajan pyynnöstä tutkimuksessa tuli tutkia, minkälaiset ovat HUST:n ja TLO:n korkeakoulujen opiskelumenetelmät ja oppimisympäristöt tänä päivänä sekä sitä, mitkä SBA:n innovatiivisista opetusmenetelmistä olisi mahdollista viedä Vietnamin yhteistyökouluihin. Opinnäytetyön teoriaosuuden tavoitteena on hahmottaa koulutusviennin tila Suomessa ja Turun ammattikorkeakoulussa. Tutkimusongelma ja tutkimusmenetelmät muodostuivat tutkimuksen aikana, mikä on hyvin tyypillistä laadullisessa tutkimuksessa. Myös koulutusvientihankkeelle annettiin mahdollisuus kehittyä ja muovautua hankkeen aikana, eikä hankkeelle juuri tehty yksityiskohtaista suunnitelmaa. Tämä antoi myös tutkijalle mahdollisuuden vaikuttaa tutkimuksen tutkimusaiheeseen ja tutkimusmenetelmiin, mikä toisaalta tuotti epävarmuutta ja haasteita tutkimuksen aikana.

4.1 Toimintasuunnitelma

Tutkimuksen toimintasuunnitelma laadittiin ennen kahden viikon tutkimusmatkaa tutkimuksen selkeyttämiseksi. Matkan tarkoituksena oli tutustua Hanoi teknillisen korkeakoulun ja Thang Longin korkeakoulun opetusmenetelmiin ja oppimisympäristöihin sekä maan ja ihmisten tapoihin ja kulttuuriin, jotta osattaisiin tarkemmin hahmottaa, mitkä BisnesAkatemian innovatiivisista opetusmenetelmistä olisivat muokattavissa yhteistyökoulujen opetussuunnitelmiin ja organi-

saatioihin. Kahden viikon tutkimusmatkan aikana haluttiin myös tutustua yhteistyökoulujen opiskelijoihin sekä kiertää ympäri Hanoita tarkoituksena ymmärtää Vietnamilaista kulttuuria, historiaa sekä sen toimintatapoja paremmin. Tämän lisäksi matkalla oli tarkoitus esitellä Salon toimipisteen oppimisympäristöjä ja opetusmenetelmiä yhteistyökorkeakoulujen opettajille ja opiskelijoille. Matkan aikana näytettiin BisnesAkatemian englanninkielinen esittelyvideo sekä jaettiin esitteitä ja liikelahjoja SBA:n ja Turun ammattikorkeakoulun puolesta.

4.2 Haastattelut

Ennen kahden viikon tutkimusmatkaa valmistauduttiin haastattelukysymyksiin, jotka esitettiin yhteistyökoulujen opettajille ja opiskelijoille. Osa kysymyksistä muodostui tutkimusmatkan aikana. Vietnamin vierailun aikana tehtiin yhteensä seitsemän haastattelua. Tässä työssä analysoitiin viisi haastattelua, jotka on valittu tarkempaan tarkasteluun niiden monipuolisen sisällön vuoksi. Haastatteluvastaukset kerättiin yhteen vastausten analysoinnin helpottamiseksi. Kysymykset olivat pääsääntöisesti kaikille haastateltavilla samat, mutta haastateltavat vastasivat kysymyksiin omin sanoin ilman, että vastauksia sidottiin valmiisiin vastausvaihtoehtoihin. Kaikki englanninkieliset haastattelut nauhoitettiin ja jälkeempään suomennettiin litteroiden eli ääninauhurilla tallennettu haastattelu kirjoitettiin tekstimuotoon. Haastateltavat valikoituivat sattumien ja suositusten mukaan, sillä Vietnamin yhteistyökoulujen projektikoordinaattori ohjasi tutkijat sopivien haastateltavien luokse. Suurin osa haastatteluista suoritettiin järjestämällä tapaaminen haastateltavan kanssa, mutta osa tutkimustiedosta saatiin myös virallisten haastatteluiden ulkopuolelta, kun tutkijat viettivät aikaa opiskelijoiden ja koulun johdon kanssa.

4.2.1 HUST ja TLO:n henkilökunta

Tutkimuksessa haastateltiin yhteistyökoulujen johtoa ja opetushenkilökuntaa, jotka vastasivat kysymyksiin liittyen yhteistyökoulujen opetusmenetelmistä ja oppimisympäristöistä, heidän roolistaan opettajana sekä innovatiivisten ope-

tusmenetelmien siirtymisestä Vietnamin korkeakouluihin. Haastattelukysymyksillä on pyritty saamaan tietoa siitä, mitkä ovat yhteistyökoulujen opiskelumenetelmät, oppimisympäristöt ja opetussuunnitelmat tänä päivänä sekä, mitä mieltä yhteistyökoulujen henkilökunta olisi innovatiivisten opiskelumenetelmien kehitymisestä osaksi Vietnamin korkeakouluorganisaatiota.

Ensimmäinen haastattelukysymys koski Vietnamin yhteistyökoulujen opetusmenetelmiä. Haastateltavien vastauksista selvisi, että opetusmenetelmät Vietnamin yliopistossa ovat hyvin perinteiset. Haastateltava 1 mukaan opettaminen tapahtuu perinteisesti tunnilla opettajan opettaessa opiskelijoille aikaisemmin sovitusta aiheesta. Kun kysyttiin opettajien käyttämistä havainnointivälineistä, opettajat vastasivat käyttävänsä opetusvälineinä liitutaulua, projektoria ja kirjoja. Luentojen lisäksi oppiminen tapahtuu haastateltavan mukaan case esimerkkien ja ryhmäkeskustelujen avulla. Haastateltava 2 mukaan perinteisen luokkahuone opetuksen lisäksi oppiminen tapahtuu kirjastossa ja Internetin välityksellä. Haastatteluista selvisi, että yhdellä kurssilla on noin 4-5 kurssikirjaa, jotka ovat opettajien toimesta tarkkaan valittuja. Kun haastateltaville kerrottiin BisnesAkatemian luovista ja innovatiivisista bisnesmäisistä kirjoista, useampi haastateltava totesi, että Vietnamin kouluista on vaikea löytää innovatiivisia kirjoja, koska opiskelijoiden ja opettajien englanti on huonoa ja tästä johtuen käytetään vain vietnaminkielisiä perinteisiä oppikirjoja. Toinen haastateltava taas sanoi, että TLO:n korkeakoulussa on myös innovatiivisia kirjoja perinteisten kurssikirjojen lisäksi. Tämän perusteella voimme päätellä, että yhteistyökouluissa ja niiden toiminnoissa on jonkin verran eroa. Haastateltava 3 toteaa, että koulu käyttää tiedon hankintaan perinteisten oppikirjojen lisäksi myös Internetiä ja suosittelevat niitä myös yhtenä teorialähteenä opiskelijoille. Haastateltavan mukaan ongelmana ovat kuitenkin lähteet ja niiden oikeaoppisuus, mihin ei haastateltavan mielestä opiskelijoita perehdytä kunnolla.

Haastateltava 1 mukaan opettajat tekevät kaiken kaikkiaan paljon työtä valmistellessaan kursseja ja oppitunteja. Yhden haastateltavan mielestä tämä johtuu lähinnä siitä, että opettajalla on iso vastuu oppitunnin kulusta ja ohjauksesta. Kaikki haastateltavat olivat sitä mieltä, että korkeakoulun opetusmenetelmät ja

oppimisympäristö eroavat suuresti BisnesAkatemiassa käytettävistä innovatiivisista opetusmenetelmistä. Konkreettisenä esimerkkinä haastateltava 3 sanoo opettajan roolin eroavan BA:n valmentajan roolista. Myös BisnesAkatemiaan kuuluva yrittäjälähtöisyys oli monelle haastateltavalle opettajalle täysin vieras osa-alue.

Kun haastateltavilta kysyttiin yhteneväisyyksistä SBA:n ja oman korkeakoulun opetusmenetelmien välillä, vastauksista ilmeni, että perinteisten opiskelumenetelmien lisäksi korkeakoulut järjestävät joitakin projekteja ja työelämäyhteistyötä yritysten kanssa. Haastateltava 1 kertoo, että liiketalouden opiskelijoilla on mahdollista valita intensiivinen kurssi, jossa on kaksi ekskursiota yrityksiin ja neljän viikon pidempi harjoittelu. Insinööriopiskelijat ovat taas tehneet yhteistyötä esimerkiksi paikallisen Nokian kanssa, täydentää haastateltava 2. Haastateltava 3 mukaan, harjoittelut ja työelämäyhteistyö ovat kuitenkin harvinaista, ja mahdollista vain muutamille opiskelijoille. Suurin ongelma haastateltavien opettajien mielestä on se, etteivät yritykset ole kiinnostuneita tekemään yhteistyötä koulujen kanssa, eikä koululla löydy kontakteja yritysmaailmaan. Toinen syy projektityöskentelyn ja työelämäyhteistyöhön vähäisyyteen on se, ettei koulun tapoihin kuulu tehdä yhteistyötä yritysten kanssa vaan korkeakoulu ja yritysmaailma nähdään erillisinä osina yhteiskuntaa, toteavat haastateltavat. Tämän lisäksi haastateltavien opettajien mukaan 50 % opiskelijoista ei ole kiinnostut työnteosta tai työelämäyhteistyöstä opiskelun aikana.

Lopuksi haastateltavilta kysyttiin, kuinka todennäköisenä he näkevät SBA:n innovatiiviset opetusmenetelmät Vietnamin yhteistyökouluissa. Haastateltavien vastauksista selvisi, että he olivat skeptisiä joistakin SBA:n konseptin osa-alueiden toteutumisesta omassa korkeakoulussaan. Erityisesti työelämäyhteistyö mietitytti monia haastateltavia. Kuitenkin kun haastateltavilta kysyttiin pitivätkö he SBA:n opetusmenetelmiä kiinnostavana, kaikki haastateltavat osoittivat mielenkiintoa innovatiivisia opetusmenetelmiä kohtaan, eivätkä poissulke-neet opetusmenetelmien siirtymistä Vietnamin korkeakouluihin. Esimerkiksi haastateltava 3 mielestä innovatiivisten opetusmenetelmien kehittyminen tulevaisuudessa osaksi Vietnamin korkeakouluorganisaatiota nähtiin mahdolliseksi,

sillä korkeakoulun tarvitsee haastateltavan mukaan kehittää korkeakoulutustaan BisnesAkateemia maisempaan suuntaan. Haastateltava lisäsi, että innovatiivisten opetusmenetelmien siirtyminen Vietnamin yhteistyökorkeakouluihin tapahtuisi nopeammin, *mikäli uudelle innovatiiviselle opetusmenetelmälle löytyy useamman vuoden kokemus ja kirjallista näyttöä menestymisestä ja tuloksista*. Haastateltava 1 vastasi, että useita opettajia on vaikea motivoida kiinnostumaan uusista innovatiivisista opetusmenetelmistä, mikäli opettajien mielestä vanha opetustapa nähdään edelleen hyvänä. Haastateltavan 1 mukaan tämä voi johtua siitä, että vanhojen sukupolvien ajattelutapa on usein rajoittunutta eikä uusille mahdollisuuksille anneta arvoa. Tai jos annetaan, pitää vaihdokselle olla erittäin hyviä perusteluja ja monien vuosien tuloksia, täydentää haastateltava. Haastateltava 3 mielestä tärkeintä kuitenkin on, että *Vietnamin hallitus ja koulun korkeampi taho saadaan haluamaan muutosta*, jonka jälkeen henkilöstön on helpompi suhtautua innostuneesti uusia innovatiivisia opetusmenetelmiä kohtaan.

Haastateltavat 2 epäili, että osa opettajista ei tule näkemään syytä vaihtaa tai kokeilla uusia innovatiivisia opetusmenetelmiä, mikäli voidaan pysyä vanhassa ja turvallisessa opetusmenetelmässä, eikä riskiä ole pakko ottaa. BisnesAkatemian tuonti tai ylipäänsä innovatiivisten oppimismenetelmien siirtyminen Vietnamin yliopistoon tulisi olemaan haastavaa, lisää haastateltava 2. Haastateltavan vastauksen perusteella haluttiin vielä jatkokysymyksellä selvittää, että mistä syistä tämä voi johtua. Haastateltava 2 mukaan tämä heijastuu vietnamilaisten kulttuurista, jossa arvostetaan perinteitä ja sytytään hitaasti uusille ideoille. Opettajia ei ole myöskään koulutettu aikaisemmin antamaan erilaista opetusta, eikä monelle opettajalle ole kokemusta toisenlaisista opetusmenetelmistä tai oppimisympäristöstä muussa korkeakoulussa tai kansainvälisessä ympäristössä, täsmentää haastateltava. Moni opettaja näki myös korkeakoulujen opettajille olevan vähän tietoa yrittäjyydestä, mikä on olennainen osa SBA:n opetussuunnitelmaa.

4.2.2 HUST ja TLO:n opiskelijat

Opiskelijoita haastateltaessa he ottivat kantaa siihen, mitä mieltä he olivat SBA:n innovatiivisista opetusmenetelmistä ja niiden siirtymisestä Vietnamin yhteistyökorkeakouluihin. Tämän lisäksi myös opiskelijat kertoivat HUST:n ja TLO:n yhteistyökorkeakouluissa käytettävissä opetusmenetelmistä ja oppimisympäristöstä. Opiskelija 1, 2, 3 ja 4 vastaukset olivat hyvin samanlaisia, kun kysyttiin miten he kokevat parhaiten oppivansa. Kaikki haastateltavat kokivat, että he oppivat parhaiten kirjoittamalla muistiinpanoja luennoilla ja kertaamalla muistiinpanoja kotona. Vain haastateltava 3 vastasi oppimisen tapahtuvan myös kurssikirjoja lukemalla. Kaikki haastateltavat opiskelijat uskovat saavansa opettajalta alan uusinta tietoa.

Kun haastateltavilta kysyttiin heidän oppimisympäristöistä ja opetusvälineistä, vastaukset olivat seuraavia: haastateltava 1 ja 2 mielestä luokkahuone ei ole erityisen inspiroiva, vaan ennemminkin kolkko, sillä koulun luokkahuoneet ovat vanhoja. Haastateltavien mukaan luokkahuoneissa ei ole lämmitystä, joten talvella on kylmä ja kesällä liian kuuma. Haastateltava 3 kertoi, että työvälineenä opettajat käyttävät liitutaalua ja esityskalvoja, jotka haastateltavan mielestä ovat toimineet kuitenkin hyvinä opetusvälineinä. Sen jälkeen kun opiskelijoille kerrottiin BisnesAkatemian innovatiivisista opetusmenetelmistä ja oppimisympäristöstä, haastateltavat olivat innostuneita ja toivoivat, että myös heillä olisi mahdollisuus opiskella samanlaisessa oppimisympäristössä. Haastateltava 2 koki videon nähtyään oman oppimisympäristönsä tylsäksi ja jopa ankeaksi. Osa haastateltavista koki koulun tilojen ja suuren opiskelijamäärän olevan haastavaa BisnesAkatemian innovatiiviselle opiskeluympäristölle.

Haastatteluissa pureuduttiin seuraavaksi siihen, mitä mieltä opiskelijat ovat siitä, että BisnesAkatemiassa tehdään paljon työelämäyhteistyötä. Kysyttäessä haastateltavilta opiskelijoilta kuuluuko heidän opintoihinsa harjoittelu ja, mitä mieltä he ovat työelämäyhteistyöstä, vastaukset olivat seuraavanlaisia. Haastateltavat kertoivat, että heidän liiketalouden koulutusohjelmaan kuuluu harjoittelu, joka suoritetaan neljännen vuoden aikana. Haastateltavien mukaan harjoittelujakso

antaa jonkin verran enemmän valmiuksia työelämään. Haastateltava 2 ja 3 olivat taas eri mieltä harjoittelun hyödyllisyydestä ja he näkivät harjoittelujakson aikana ilmenneen useita ongelmia. Haastateltava 3 mukaan osa opiskelijoista voi jopa väärentää harjoittelusopimuksen välttyäkseen harjoittelulta, koska perinteisiin opiskelumenetelmiin tottuneet opiskelijat kokevat harjoittelupaikan löytämisen vaikeaksi ja siksi jättävät harjoittelun suorittamatta. Haastateltava 2 uskoi, että joillekin opiskelijalle itsenäinen ja luova työskentely ovat haastavaa. Tämän haastateltava sanoi voivan johtua siitä, että opiskelijat asuvat edelleen vanhempien luona kurin ja seurannan alaisena, eivätkä ole tottuneet tekemään itsenäisiä päätöksiä. Haastateltavan 3 mukaan: *vanhat tavat ja arvoasteikko on yksi iso tekijä, jotta yritysmaailma ja korkeakouluorganisaatio pysyvät erillään Vietnamissa.* Haastateltava 1 ja 4 taas pitivät harjoittelua tärkeänä osana opinnoita. He näkivät, että laajempi työelämäyhteistyö voisi olla mahdollista tulevaisuudessa. Haastateltavat olivat kuitenkin samaa mieltä siitä, että opiskelijoilla ei ole tällä hetkellä mahdollisuutta kontaktoida yrityksiä samalla tavalla kuin Suomessa. Tämän nähtiin johtuvan siitä, että opiskelijalla tai hänen perheellään tarvitsee olla suhteita yhtiön henkilöihin ennen kontaktointia. Haastattelujen perusteella opiskelijat kokevat ilman työelämäyhteistyötäkin olevansa valmiita työelämään valmistumisen jälkeen.

Tutkimushaastattelujen perusteella myös yhteistyökorkeakoulujen opintosuunnitelma eroaa SBA:n opetussuunnitelmista monin eri tavoin. Vietnamin yhteistyökouluissa kaksi ensimmäistä vuotta opiskellaan yleissivistäviä aineita, kuten matematiikkaa, kemiaa, fysiikkaa, tietotekniikkaa, asepalvelusta, historiaa ja urheilua ja vasta myöhemmin kolmannella opiskeluvuodella opinnot koostuvat yksityiskohtaisemmin syventävistä opinnoista. Neljännellä vuosikurssilla valitaan oma suuntautumisvaihtoehto.

4.2.3 Turun AMK:n henkilökunta

Tutkimuksessa haastateltiin yhteistyökoulujen opettajien ja opiskelijoiden vastapainoksi useampaa Turun ammattikorkeakoulun SILE- hankkeen avainhenkilöä. Hankkeen ydintiimiin kuuluu kolme Turun AMK:n henkilökunnan jäsentä, josta yksi toimi hankkeen koordinaattorina. Hän koordinoi hanketta hallinnollisesti ja vastasi esimerkiksi hankkeen rahoituksesta. Toinen ydinhenkilöistä otti isomman vastuun opettajien intensiivikursseista ja vastasi kolmannen henkilön kanssa Salon toimipisteen innovatiivisten oppimisympäristöjen ja opetusmenetelmien esittelystä yhteistyökorkeakouluille. Kolmannen henkilön tehtävä oli katsoa hanketta myös isommasta mittakaavasta. Kaikilla ryhmän jäsenillä oli aikaisempaa kokemusta TKI-toiminnasta, opettamisesta sekä toimimisesta kansainvälisessä ympäristössä. SILE-hankkeen avainhenkilöiden haastatteluista kaikki kolme haastattelua valittiin tämän tutkimuksen tarkasteluun sekä neljäs SILE-hankkeen ulkopuolisen henkilön haastattelu. Neljäs haastateltava työskentelee koulutusviennin parissa tutkien ja koordinoi Turun AMK:n koulutuksen viennin kokonaisuutta. Haastattelu kysymysten päämääränä oli hahmottaa, mitkä ovat Turun AMK:n koulutusviennin lähtökohdat sekä selvittää SILE-koulutusvientihankkeen tavoitteita, onnistumisia ja haasteita hankkeen avainhenkilöiden näkökulmasta.

Ensimmäiseksi haastateltiin SILE-hankkeen ulkopuolella toimivaa henkilöä, jotta hahmotetaan Turun AMK:n koulutusviennin tilanne yleisemmällä mittakaavalla. Haastateltava 1 kertoi, että Turun AMK:n alkuvuosi 2013 on mennyt koulutusviennin systemaattisen tilanneanalyysin tekemiseen. Tarkoituksena on muun muassa yhdenmukaistaa tarjouspohjia, selvittää laki- ja veroasioita, tuotteistaa palveluja sekä valita kohdealueita, joihin koulutusvientiä aletaan aktiivisesti markkinoida. Haastateltavan mukaan tavoitteena on, että: *vuoden 2013 loppuun mennessä Turun ammattikorkeakoululle on luotu liiketoimintastrategia seuraavalle 3-5 vuodelle*. Haastateltavan mukaan pienelle toimijalle, kuten Turun AMK:lle vientitoiminnan alku on kuitenkin haasteellista ilman kunnon pääomaa tai alkuinvestointia. Haasteellisen viennin aloittamisesta tekee haastateltavan mukaan myös se, että valtion antama perusrahoitus on tarkoitettu opettamiseen

ja tutkimiseen, ei liiketoimintaan. Mikäli koulutusviennin markkinointia pystytään aloittamaan hankkeiden avulla, tarvitaan kuitenkin jatkoinvestointia hankkeen loputtua, selventää haastateltava. Haastattelun lopuksi haastateltava totesi, että on tärkeää, että vientitoiminta kytketään aluekehitykseen, TKI toimintaan ja opetukseen, eikä se jää erilliseksi toiminnoksi.

Seuraavaksi tutkimuksessa haluttiin selvittää SILE-koulutusvientihankkeen tavoitteita hankkeen alussa sekä onnistumisia hankkeen aikana. Haastateltava 2 mukaan koulutusvientihankkeiden lähtökohtana on yleisesti: *”tukea Suomen opetusministeriön ja työ- ja elinkeinoministeriön tavoitetta lisätä osaamisen ja koulutuksen vientiä yhtenä suomalaisena osaamisen tuotteena. Näin ollen osaamisen vienti ja koulutusvientihankkeiden lisääminen ovat myös Turun ammattikorkeakoulun tavoitteita,”* täydentää haastateltava. Haastateltava 4 mukaan kyseessä oli koulutuksen viennin pelinavaus Turun ammattikorkeakoulussa ja Salon toimipisteessä, jossa SILE- koulutusvientihanke toimi pilottina. Hankkeeseen lähdettiin vietnamilaisten toiveesta, selventää haastateltava. Haastateltavan mukaan hankkeen tavoitteena ovat vietnamilaisten oppimiskäytänteiden, järjestelmien ja tilojen modernisointi sekä yhteistyön virittely, ei pelkästään koulutuksen viennin osalta vaan myös TKI-työn ja vaihtojen näkökulmasta. Yhtenä konkreettisena tavoitteena on: *”perustaa opiskelijoiden harjoitusyritysympäristö ja opiskelijaosuuskunta sekä kokeilla opetuksen toteuttamista näissä ympäristöissä, jonka seurauksena yhteistyökoulussa tapahtuisi enemmän projektioppimista, monialaista osaamisen kehittymistä, sosiaalisten taitojen vahvistumista ja liiketoimintaosaamisen kehittymistä”*, kiteyttää haastateltava 3.

Seuraavaksi tutkimuksessa kysyttiin hankkeen onnistumisia. Haastateltavat kertoivat, että vietnamilaisten kanssa toimiminen oli sujuvaa ja helppoa, kun ei yrittänyt tuputtaa mitään, vaan keskusteli rakentavasti ja innostuneesti ja oli myös heidän näkemyksistään kiinnostunut. Haastateltavien mukaan myös: *”intensiiviset koulutusjaksot onnistuivat todella hienosti ja tavoitteet saavutettiin, kuten hankkeeseen oli tavoitteiksi kirjattu.”* Haastateltava 4 mukaan kipinä on nyt syty-

tetty ja innostus suurta. Turun AMK on luonut uusia kumppanuuksia ja tulokset ja onnistumiset ovat loistavia, toteaa haastateltava 2.

Lopuksi haastateltavilta kysyttiin hankkeen haasteista. Haastateltavien mukaan *kireä aikataulu, kilpailutilanne ja resurssien puute* aiheuttivat haasteita hankkeen aikana. Haastateltava 4 mukaan vähäiset resurssit näkyivät omalta sekä kumppanien puolelta sekä henkilö, että toimintaprosesseissa. Haastateltava 3 mielestä isompana haasteena nähtiin AMK:n kokemattomuus koulutusvienti-hankkeiden osalta, joka jätti asiat yksittäisten henkilöiden varaan. Kyseisen haastateltavan mukaan henkilöiden, jotka osallistuvat tämän tyyppisiin hankkeisiin on: *”omattava laaja näkemys opetusaloista, pedagogiasta, korkeakoulusektorista ja kansainvälisyydestä muutenkin kuin vaihtojen näkökulmasta. Myös tutkimuksellinen ote asioihin auttaa hankkeessa toimimisessa. Hankkeet eivät saa myöskään olla liian virkamiestyylisiä vain virkamiesten rooli on mahdollistaa koulutusviennin kaltainen toiminta,”* selventää haastateltava. Haastateltava 2 mukaan yhteistyökoulujen kokoero toi jonkun verran haasteita hankkeen aikana, sillä väkilukuun verrattuna Varsinais-Suomi on todella pieni Hanoin väkilukuun verrattuna. Haastateltavan mukaan myös alueellisen kilpailun nähtiin olevan kovaa Varsinais-Suomen alueella. Kovan kilpailun laannuttamiseksi haastateltava 2 toivoi parempia yhteistyömuotoja Varsinais-Suomen alueen tai muualla Suomessa toimivien muiden korkeakoulujen sekä ammatillisten koulujen kanssa, jotta pystyttäisiin luomaan laajempia toimintakokonaisuuksia sekä hyviä korkeamman tason suhteita, jotka tukevat toimintaa sekä Vietnamissa että Suomessa. *”Tarvitaan aktiivista yhteistyötä sekä motivaatiota ja toimintalupia, joka kaikki riippuu johdon tuesta,”* muotoilee yksi haastateltavista.

Haastatteluiden lopuksi selvisi, että koulutuksen viennin pilottihanke päätetään vuoden 2014 kevättalven aikana. Haastateltavien mukaan kontaktit ovat kuitenkin säilyneet aktiivisina, ja esimerkiksi vaihtokuviot yhteistyökouluihin on aloitettu ja uusien rahoitusten etsimistä jatketaan.

5 TUTKIMUKSEN JOHTOPÄÄTÖKSET

Yhteistyökoulujen henkilökunnan ja opiskelijoiden haastatteluiden perusteella saatiin tietoa siitä, minkälaiset ovat yhteistyökoulujen opiskelumenetelmät ja oppimisympäristöt tänä päivänä sekä mitä mieltä haastateltavat olivat SBA:n innovatiivisista opetusmenetelmien siirtymisestä Vietnamin yhteistyökouluihin. Turun AMK:n henkilökunnan haastatteluista tutkijalle muodostui käsitys hankkeen onnistumista ja haasteista sekä Turun AMK:n koulutusviennin lähtötilanne. Tutkimushaastatteluiden vastausten ja matkan aikana saatujen havaintojen perusteella muodostettiin kooste, joka käydään läpi seuraavaksi.

Tutkimuksesta selvisi, että Vietnamissa korkeakoulutus perustuu edelleen pääosin teoriaan ja korkeakoulujen opetusmenetelmät ja oppimisympäristöt ovat hyvin perinteisiä. Vastauksista kävi ilmi, että heikko englannin kieli sekä opettajilla että opiskelijoilla vaikuttaa olevan yksi kehityksen hidastajista. (Esimerkiksi innovatiivisten kirjojen puute teorialähteenä.) Yhteistyökoulujen opettajien ja opiskelijoiden vastauksista voi myös päätellä, että resurssipula, vanhanaikaiset havaintovälineet ja rajoittunut ajattelutapa muodostavat myös merkittävän haasteen opetusmenetelmien muutokselle ja kehittymiselle innovatiivisempaan suuntaan. Haastatteluiden perusteella kuitenkin selvisi, että yhteistyökouluissa perinteisen luentojen lisäksi on myös jonkin verran projektityöskentelyä, sekä esimerkiksi tutkintoon kuuluva harjoittelujakso. Haastateltaessa opiskelijoita haastateltava 2 ja 3 kertoivat näkevänsä harjoittelujakson aikana ilmenneen useita ongelmia. Yllättävää oli opiskelija 3. vastaus, jonka mukaan osa opiskelijoista voisi jopa väärentää harjoittelusopimuksen välttyäkseen harjoittelulta. Tämä saattaa johtua siitä, että perinteisiin opiskelumenetelmiin tottuneet opiskelijat kokevat harjoittelupaikan löytämisen vaikeaksi ja siksi jättävät harjoittelun suorittamatta. Herää kysymys, voisivatko opettajat, korkeakoulut ja yritykset Vietnamissa tukea opiskelijoita enemmän harjoittelupaikan löytämisessä ja kannustaa omalla esimerkillään työelämäyhteistyölähtöisempään ajatteluun?

Kun haastateltaville esiteltiin Salon toimipisteen innovatiiviset opetusmenetelmät ja oppimisympäristöt kaikki haastateltavat vaikuttivat kiinnostuneilta ja innostuneilta erilaisesta oppimisympäristöstä. Suurin osa haastateltavista kuitenkin totesi, että mallien muovautuminen osaksi Vietnamin yhteistyökoulujen opetusta tulisi olemaan haastavaa. Tämä johtuu haastateltavien mielestä siitä, että vietnamilaiset arvostavat perinteitä ja syttyvät hitaasti ja epäilevästi uusille ideoille. Tiimi- ja projektityöskentely nähtiin Vietnamissa kuitenkin toimivan hyvin, sillä siitä yhteistyökorkeakouluilla oli aikaisempaa kokemusta.

Suurin haaste BisnesAkatemia konseptin viemisessä Vietnamin yhteistyökouluihin on haastattelujen mukaan työelämäyhteistyö osana opetussuunnitelmaa, sillä tutkimuksen mukaan asiakas toimeksiantojen saanti Vietnamissa koettiin haasteelliseksi. Haastateltavien mukaan opiskelijat eivät voi itse kontaktoida yrityksiä, eikä yritysten ja korkeakoulujen yhteistyö ole tällä hetkellä yleistä Vietnamissa. Sisäpiiritiedon mukaan myös yleisesti heikko taloudellinen tilanne entisestään heikentää Vietnamin yritysten halukkuutta toimia opiskelijoiden kanssa, eikä opiskelijoiden arvoa nähdä samalla tavalla, mitä Suomessa. Myös opettajan roolin muutos valmentajamaisempaan opetustyyliin koettiin vaativan aikaa ja perehdyttämistä toisenlaiseen opetustyyliin. Erään haastateltavan mukaan muutos tulisi olemaan helpompi niille opettajille, jotka ovat opiskelleet aikaisemmin kansainvälisessä ympäristössä ulkomailla tai ovat perehtyneet yrittäjyysopintoihin aikaisemmin.

Kaiken kaikkiaan hyvää keskustelua sisältäneet haastattelut ja sen myötä saadut monipuoliset vastaukset auttoivat pilottimallin luomisessa ja yhteistyökorkeakoulujen ja kulttuurierojen omaksumisessa. Myös opiskelijoiden kanssa vietetty aika ja sitä myötä syntynyt tahaton havainnointi antoivat tutkimukseen lisää syvyyttä ja paljastivat todelliset ongelmat ja kehittämisen kohteet Vietnamin korkeakouluissa. Yhteistyökoulujen opiskelijoiden ja henkilökunnan vastausten perusteella voidaan päätellä, että: uusien innovatiivisten opetusmenetelmien vieminen yhteistyökorkeakouluihin on mahdollista, mutta se vaatii kärsivällisyyttä. Vaikka vietnamilaiset ovat hyvin joustavia, on kulttuuri ja yhteistyökorkeakoulujen työskentelytavat tällä hetkellä hyvin erilaisia, eivätkä kaikki ole vielä valmiita

muutokselle. Virallisten haastattelujen ulkopuolella käydyissä keskusteluissa selvisi, että yhteistyökoulujen opettajat toivoivat askel askeleelta toimintaohjeita, miten innovatiivisia oppimismenetelmiä tulisi siirtää Vietnamin yhteistyökouluihin.

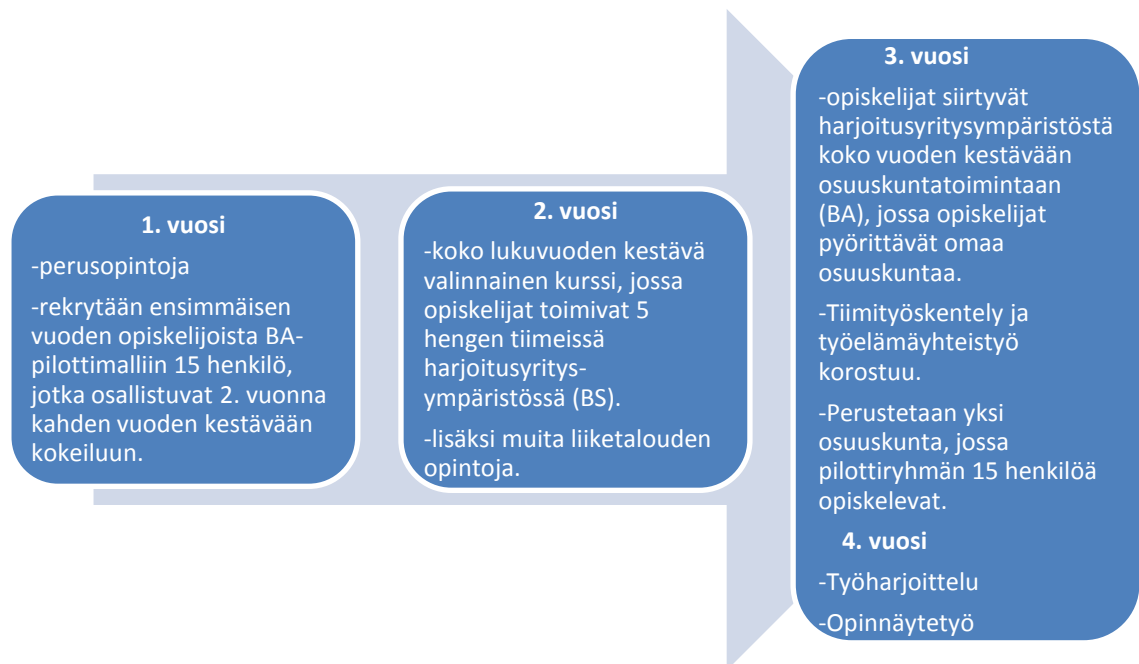
Toinen tutkimuksen tavoitteista oli selvittää Turun ammattikorkeakoulun koulutusviennin tilanne sekä SILE-hankkeen onnistumisia ja haasteita hankkeen aikana. Alla olevaan taulukkoon on kerätty Turun AMK:n henkilökunnan haastatteluissa ilmenneet näkökulmat, joita tarkastelen tarkemmin työn yhteenvedossa reflektoiden koulutuksen vientiä ja koulutusvientihanketta tarkemmin.

Taulukko 2. Turun AMK:n haastatteluissa ilmenneet näkökulmat hankkeen onnistumisista ja haasteista hankkeen aikana.

Onnistumiset	Haasteet
<ul style="list-style-type: none"> • Vietnamin toimiminen sujuvaa ja helppoa • Intensiiviset koulutusjaksot • Synnytetty uusia kumppanuuksia • Saavutettu ne tavoitteet, mitä tavoitteiksi kirjattu • Kipinä sytytetty ja innostus suurta 	<ul style="list-style-type: none"> • Yleisesti pääoman sekä alku- ja jatkoinvestoinnin puute • Valtion antama perusrahoitus tarkoitettu opettamiseen ja tutkimiseen, ei liiketoimintaan • Kireä aikataulu, resurssitilanne sekä kumppanien, että omalta puolelta henkilö ja toimintaprosessissa • Kova kilpailu kansainvälisesti, Suomessa ja Varsinais-Suomessa • AMK:n kokemattomuus koulutusviennissä • Toimijoiden kokoero, sillä Varsinais-Suomi pieni Hanoiin verrattuna • Turun AMK:n organisaatorakenne • "virkamiestyylä"
Tavoitteet	Mahdollisuudet
<ul style="list-style-type: none"> • Tukea OKM ja TEM tavoitetta lisätä koulutuksen vientiä yhtenä suomalaisena osaamisen tuotteena • Turun AMK:n koulutusvientistrategia seuraavalla 3-5 vuodelle • Vietnamilaisien oppimiskäytänteiden, järjestelmien ja tilojen modernisointi • Yhteistyön virittely, vaihdot ja TKI • tavoitteena perustaa BS ja BA sekä kokeilla opetuksen toteuttamista näissä ympäristöissä • Parempia yhteistyömuotoja 	<ul style="list-style-type: none"> • Kysyntä (lähdettiin Vietnamin yhteistyökoulujen toiveesta ja tarpeista) • Hankkeen avainhenkilöiden osaaminen toimia kansainvälisessä ympäristössä

6 BA-MALLIN TOTEUTUMINEN VIETNAMIN YHTEISTYÖKOULUISSA

Yksi tämän tutkimuksen tavoitteista oli selvittää onko Salon toimipisteen opetusmenetelmillä ja oppimisympäristöillä mahdollisuutta toimia Vietnamin yhteistyökorkeakouluissa. Luvussa 2.3 s. 13 pilottimallin luomiseksi esiteltiin Salon toimipisteen liiketalouden opintojen harjoitusyritysympäristö (BS) ja osuuskunta-toiminta (SBA). Luvussa 4 esitettyjen haastattelujen ja luvussa 5 esitettyjen johtopäätösten perusteella koottiin Vietnamin yhteistyökoulujen pilottimalli, jonka tarkoitus on antaa ideoita uudeltaisesta oppimisympäristöstä ja oppimistavoista Vietnamin korkeakouluissa. Seuraavassa kuviossa esitellään tutkimustulosten pohjalta tehtyä mallia. Kuvio kuvaa, miten eri vaiheet ajoittuvat yhteistyökoulujen liiketalouden opintoihin.

Kuvio 7. Salon toimipisteen liiketalouden opintojen pilottimalli Vietnamin yhteistyökouluille.

Yllä oleva kuvio esittää ehdotuksen siitä, miten Salon toimipisteen liiketaloudenopintojen harjoitusyrittäjäympäristö (BS) ja osuuskuntatoiminta (BA) sulautuvat asteittain Vietnamin yhteistyökoulujen opetussuunnitelman kurssivalikoimaan. Malli on melko yhteneväinen Salon liiketalouden opintojen kanssa, muutamaa eroa lukuun ottamatta. Salon toimipisteessä opiskelu harjoitusympäristössä starttaa jo ensimmäisenä opiskeluvuonna, kun Vietnamin yhteistyökouluissa se ehdotetaan alkavaksi vasta toisena opiskeluvuonna. Ehdotuksessa on huomioitu esimerkiksi se, että vietnamilaiset liiketalouden opiskelijat opiskelevat ensimmäisenä vuonna yleissivistäviä perusopintoja (Liite1. Study Plan), eivätkä välttämättä syvenny liiketalouden opintoihin ensimmäisenä vuonna laisinkaan. Toiseksi, ensimmäisen opiskeluvuoden aikana Bisnes Startin ja BisnesAkatemian erilaisia opetusmenetelmiä voitaisiin näin ollen markkinoida rauhassa oikealle kohderyhmälle. Erilaisessa opiskeluympäristössä tarvitaan esimerkiksi enemmän tiimi- ja projektityöskentelytaitoja ja oma-aloitteisuutta, eikä näin ollen tämän tyyppinen opiskelu välttämättä kiinnosta tai sovi kaikille.

Aluksi tutkimuksessa ajateltiin, että Vietnamin yhteistyökouluihin pitäisi perustaa kokonainen opetussuunnitelma, jotta tulokset olisivat helpommin nähtävissä. Kuitenkin korkeakoulujen opettajien ja opiskelijoiden haastatteluista selvinneiden epäilyjen ja työelämäyhteistyön ”vastarinnan” perusteella voisi olla kannattavampaa aloittaa toiminta pienemmällä pilottimallilla, jossa harjoitusyrittäjätoiminta ja osuuskuntatoiminta on rakennettu kahden ja puolen vuoden ajan pyöriväksi kurssikokonaisuudeksi, jonka yhteydessä opiskelijat opiskelevat myös muita koulun tarjoamia opintoja.

Pilottimallissa esitetään myös tutkimuksessa olevaan kahteen ydinongelmaan mahdollista ratkaisua. Pilottimallissa opiskelijoiden ja opettajien kielitaitoa kohennetaan esimerkiksi vaihtoyhteistyöllä ja englanninkielisillä teorialähteillä (innovatiiviset kirjat). Työelämäyhteistyön kehittämiseksi korkeakouluja autetaan luomaan suhteita yrityksiin, jotka suostuvat pidempiaikaisempaan yhteistyöhön korkeakoulujen kanssa. Pilottimallin tavoitteena on muutaman vuoden aikana selvittää, miten opiskeluympäristöt HUST:n ja TLO:n korkeakouluissa menestyvät.

7 YHTEENVETO

Tämän tutkimuksen tarkoitus oli selvittää koulutuksen viennin nykytila Suomessa ja Turun ammattikorkeakoulussa sekä tutkia Salon BisnesAkatemian innovatiivisten opetusmenetelmien viennin mahdollisuutta Vietnamin yhteistyökouluihin. Työn tarkoituksena on käyttää Supporting Innovative Learning Environment (SILE)-kehitysyhteistyöhanketta esimerkkinä tulevia koulutuksen kehittämishankkeita ja osaamisen vientiä ajatellen. Idea tutkimukseen saatiin Turun ammattikorkeakoulusta.

Tutkimuskohteet rajattiin kahteen osaamisen vientihankkeen yhteistyökouluun Hanoi Teknillisen korkeakouluun, englanniksi Hanoi University of Technology and Science, (HUST) ja Thang Longin korkeakouluun, englanniksi Thang Long University, (TLO). Toisessa hankkeen yhteistyökoulussa HUST:ssa on noin 4200 opiskelijaa, joista 80 % on insinööriopiskelijoita ja 20 % liiketalouden opiskelijoita. Opettajia korkeakoulussa on noin 2500. Hankkeen toisessa yhteistyökoulussa TLO:ssa opiskelee ja työskentelee noin 10 000 opiskelijaa ja 200 opettajaa. Opiskelijoista 70 % opiskelee liiketaloutta ja 30 % hoitoalaa. Thang Longin korkeakoulu muistuttaa kahdesta yhteistyökoulusta enemmän Salon toimipistettä, sillä se on sekä kokonsa ja koulutusalojen puolesta Turun AMK:n Salon toimipisteen kaltainen.

Työni tutkimuksen tarkoitus on selvittää, mitkä ovat Vietnamin yhteistyökoulujen tämän hetkiset opetusmenetelmät ja oppimisympäristöt ja miten ne toimivat käytännössä. Tutkimus toteutettiin kahden viikon tutkimusmatkan aikana Vietnamin yhteistyökouluissa haastatteleamalla yhteistyökoulujen opettajia ja opiskelijoita. Tutkimuksen tavoitteena oli selvittää, mitkä BisnesAkademia konseptin opiskelumenetelmistä voitaisiin hyödyntää yhteistyökorkeakouluissa. Tutkimusten johtopäätösten perusteella luotiin Vietnamin yhteistyökorkeakoulujen liiketalouden opintoihin oma pilottimalli, jossa sovelletaan Salon liiketalouden koulutusohjelman innovatiivisia opetusmenetelmiä ja oppimisympäristöjä. Tavoitteena on, että pilottimallin avulla yhteistyökouluissa tapahtuisi enemmän projek-

tioppimista, monialaista osaamisen kehittymistä, sosiaalisten taitojen vahvistamista ja liiketoimintaosaamisen kehittymistä. Tutkimusongelmaksi muodostui, voidaanko Salon BisnesAkatemian konseptin innovatiivisia opetusmenetelmiä viedä Vietnamin, tässä tapauksessa HUST:n ja TLO:n korkeakouluihin.

Asian tutkimiseksi päätettiin tehdä kvalitatiivinen eli laadullinen tutkimus Vietnamin korkeakoulujen käytettävästä opiskelumallista ja siitä, mitä Salon BisnesAkatemian konseptista voisi viedä Vietnamin korkeakouluihin. Tämän lisäksi koulutusviennin haasteita ja mahdollisuuksia tutkittiin tutustumalla alan julkaisuihin ja artikkeleihin, sekä haastatteleamalla SILE-hankkeen avainhenkilöitä ja koulutusviennin asiantuntijoita. Opinnäytetyö on tehty osaksi toiminnallisena opinnäytetyönä, jossa materiaali kerättiin tutkimushaastattelumenetelmällä sekä havainnoimalla. Havaintojen kohteena olivat koulutusvientihankkeen toimintaympäristö ja Vietnamin korkeakoulujen oppimismenetelmät. Tutkimushaastattelut toteutettiin puolistrukturoituna haastatteluina, jotta kysymyksiä voitaisiin tarpeen tullen muotoilla eri tavalla haastateltavista riippuen. Haastateltavat olivat tutkittavien korkeakoulujen opettajia ja opiskelijoita sekä Turun ammattikorkeakoulun henkilökuntaa ja SILE-hankkeen asiantuntijoita. Haastattelut analysoitiin teemahaastatteluiden sisällönerittelyllä. Haastateltavien näkemyksiä verrataan toisiinsa sekä opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisemiin koulutusviennin, että korkeakoulujen kansainvälistymisen dokumentteihin.

Tämän opinnäytetyön tutkimuksen tulokset osoittavat, että koulutusviennin vahvistaminen osaksi korkeakoulujen strategiaa edellyttää korkeakouluilta merkittävää strategista panostusta koulutustuotteiden kehittämiseen ja viennin edistämiseen. Isot koulutusviennin kysymykset liittyvät niin valtakunnallisesti kuin paikallisestikin *resursointiin ja tuotteistamiseen: mitä myydään? Missä on kysyntää? Kuka tekee kaiken työn?* Tämän lisäksi koulutusviennin edistäminen edellyttää ammattikorkeakouluilta kohdemarkkinoiden tuntemusta ja verkostoitumista alueen viranomaisiin, koulutusorganisaatioihin ja yrityksiin. Valtion tukemia tukitoimia voidaan käyttää, mutta lisäksi koulutusvientiliiketoiminnan edellytyksiä voidaan edistää esimerkiksi alueiden ja kaupunkien sekä tutkimusrahoittajien ja

korkeakoulujen yhteistyöllä. (Kuvio 1. Esimerkkikuvio Future Learning Finlandin sijoittumisesta Turun AMK:n koulutusviennin verkostoon.)

Tutkimuksesta selviää, että osaamisen viennin motivaationa ei ole ainoastaan taloudellinen hyöty, sillä toiminta luo korkeakouluille uusia mahdollisuuksia myös tutkimus- ja kehitystoimintaan sekä kansainvälisyyteen. (Luku 2.2.) Koulutusviennin asiantuntijoiden mukaan hankkeissa menestyminen edellyttää resurssin lisäksi kykyä ja halua riskinottoon. Koulutusviennin tulee tutkimuksen mukaan olla kuitenkin selkeä strateginen linja, joka tukee muita korkeakoulun tavoitteita. Mikäli korkeakouluista ei löydy liiketoiminnan rakentamiseen vaadittavia resursseja tai asiantuntemusta, voidaan koulutusviennin sijaan keskittyä muihin kansainvälistymisen osa-alueisiin. (Turun AMK:n asiantuntijoiden haastattelut)

Turun AMK:n henkilökunnan haastatteluista selvisi, että ongelmia koulutusvientihankkeen aikana ovat aiheuttaneet muun muassa ammattikorkeakoulun organisaatorakenne (Kuvio 2, s.10), ammattikorkeakoulun ja Varsinais-Suomen pienuus Hanoiin toimijoihin verrattuna sekä riittämättömät resurssit hankkeen toimijoiden toiminta- ja henkilöpuolella. Tämän lisäksi Suomen lainsäädäntö ja jatkorahoituksen saaminen hankkeelle ovat vaikuttaneet hankkeen lopputulokseen. Hankkeen onnistumiset ovat tutkimusvastausten perusteella tulleet hankkeen yksittäisten henkilöiden osaamisesta ja Vietnamin yhteistyökumppaneiden kanssa olevasta toimivasta yhteistyöstä.

Yksi työssä nousseista ristiriidoista on koulutus- ja kehitysvientihankkeiden kautta tehtävä koulutusvientitoiminta. Kehittyvissä kehitysmaissa hyvinvoinnin lisääntyessä, lisääntyy myös koulutuksen kysyntä sekä opiskelijaliikkuvuus. Ongelmana on, onko eettisesti oikein käyttää esimerkiksi CIMO:n kehitysvaroja koulutuksen viennin kehittämisen kautta tapahtuvaan koulutusvientiin. SILE-hankkeessa kehitysyhteistyö, koulutus ja osaamisen vienti yhdessä muodostavat kuitenkin toimivan kokonaisuuden.

Työn lopuksi ja tutkimuksen kriittiseksi analysoinniksi alla tutkijan tekemä reflektio taulukko, jonka avulla tarkastellaan tarkemmin hankkeen aikana tapahtunutta tekemistä ja kokemista sekä niiden pohjalta muodostuneita tuloksia.

Taulukko 3. Työn tulokset reflektioprosessin kautta.

Kokemus	REFLEKTIOPROSESSI	Tulokset
Koulutusvientistrategia	Valtion epäselkeä viesti: halutaan koulutuksen viennistä iso vientiliiketoiminnan lisäjä, jossa korkeakoulut toimivat vetureina. Laki asettaa omat hankaluutensa. Onko korkeakouluilla mahdollisuutta myydä laillisesti opiskeluympäristö toiseen korkeakouluun tällä hetkellä?	Turun AMK:n siirtyessä osakeyhtiömuotoon vuoden 2014 aikana on toimintaan laillisesti parempia mahdollisuuksia. Tähän mennessä onnistuneet koulutusvientihankkeet Suomessa on tehty yhteistyössä koulutusviennin organisaatioiden kanssa, joiden toiminta ja mahdollisuudet ovat viejänä paremmat.
SILE-koulutusvientihanke	Haastattelujen, kokemusten ja havaintojen, toiminnan ja hankkeen tuloksen pohjalta koulutusvientiä ei tulla tekemään Vietnamin yhteistyökouluihin näillä eväillä.	Hanketta voidaan kuitenkin pitää AMK:n Salon toimipisteen avausliikkeenä, jonka pohjalta pystytään halutessaan tekemään päätöksiä toimeksiantajan koulutusviennin strategisiin linjauksiin. Opitaan ja hyödynnetään hankkeessa havaitut mahdollisuudet, haasteet ja onnistumiset.
Turun AMK:n organisaatorakenne	Päätökset koulutusviennin tekemisestä tulee johdolta eikä hankkeen avainhenkilöiltä. Sama ongelma myös Vietnamin päässä. Byrokratia hidastaa ja ohjaa toimintaa. Käytännössä kuitenkin tekeminen jää yksittäisten toimijoiden (hankkeen avainhenkilöiden) varaan.	Odotetaan osakeyhtiöön siirtymistä ja selvitetään tilannetta. Myös lyöttäytyminen koulutusviennin yksityisen toimijan kanssa nähdään mahdolliseksi ja kannattavaksi. Yksinäisenä toimijana Turun AMK tuskin saa toteutettu isompaa koulutusvientikokonaisuutta pienempiä hankkeita ja projekteja lukuunottamatta.
Koulutusvientitoiminnan rahoitus	Tällä hetkellä valtion antama raha menee opetukseen ja kehitykseen, eikä sitä voi käyttää koulutuksen vientiin. Koulutusviennin markkinointi- ja muut kulut pitäisi löytää muualta.	Etsitään uusia rahoitusmahdollisuuksia ja yhteistyöverkostoja.
Kilpailu toimijoiden kesken	Jatkohankkeen rahoitusta hakiessa hakemus jätti Turun AMK:n toiselle sijalle. Myös kilpailu kansainvälisesti kovaa.	Kilpailu kuuluu ja on osa bisnestä. Suomi on pieni maa, kilpailun sijasta tulisi verkostoitua ja tehdä yhteistyötä.
Kvalitatiivinen tutkimus	Tutkimuksen tekeminen ja haastattelut sujuivat hyvin. Haastatteluvastaukset jäivät kuitenkin yksittäisten henkilöiden varaan, eikä niiden perusteella osata tai voida muodostaa kattavaa tai yksityiskohtaisempaa mallia. BA ja BS muotoutuu korkeakouluihin pikkujiljaa, mikäli yhteistyökoulut niin haluavat.	Tutkimus ei sinällään tuo lisäarvoa isolla mittakaavalla, sillä virkamiehet tekevät päätökset, eivätkä yksittäiset opettajat ja opiskelijat. Tutkimusta ei myöskään tehty eglanniksi, joten sen päätyminen yhteistyöhankkeen johdolle on epätodennäköistä. Hankkeelle ei tässä muodossa saatu jatkoa, joten tutkimustuloksia ei pystytä toistaiseksi hyödyntämään TLO:n ja HUST:n korkeakouissa.

8 LOPPUSANAT

Vuoden 2012 lopulla Jussi Puhakainen esitti Salon toimipisteen opiskelijoille mahdollisuuden osallistua koulutuksen vientihankkeeseen, jossa Turun ammattikorkeakoulu ohjaa Pohjois-Vietnamin yhteistyökoulukouluja uuden pedagogisen näkökulman omaksumisessa ja koulutuksen kehittämisessä. Kyseessä oli noin kaksivuotiaan BisnesAkatemian koulutusviennin pelinavaus. Puhakaisen ja hankkeen toisen avainhenkilön Jaana Kallio-Gerlanderin tunteneena, ei hankkeen kunnianhimoiset tavoitteet, joiden mukaan Vietnamin yhteistyökouluihin oli tavoitteena perustaa harjoitusyritysympäristö ja opiskelijaosuuskunta ja kokeilla opetuksen toteuttamista näissä ympäristöissä tullut yllätyksenä. BisnesAkatemian pioneeriryhmän opiskelijana ja Espanjan Mondragonin yliopistojen koulutuksenvientiin tutustuneena myös allekirjoittanut oli innoissaan päästessään hankkeeseen mukaan.

Vaikka matka, jonka olen tämän opinnäytetyön tutkimuksen aikana kulkenut, on ollut rosoinen ja täynnä kuoppia, en voi unohtaa sitä vastaanottoa, jota Vietnamin kahden viikon tutkimusmatkan aikana koimme. Haluaisin esittää lämpimät kiitokset Hanoin Teknillisen korkeakoulun ja Thang Longin korkeakoulujen johdolle ja opettajille, jotka omasta kulttuuristaan poiketen ottivat kaksi opiskelijaa saman pöydän ääreen keskustelemaan Vietnamin opetusmenetelmistä ja oppimisympäristöistä. Ilman heidän vieraanvaraisuutta ja avoimuuttaan tutkimus olisi jäänyt tekemättä. Suuri kiitos myös Hanoin korkeakoulun koordinaattorille Thai Lin Thu:lle, jonka ansiosta tutustuimme ystäviimme ”Tom:iin” ja ”Mmai:hin” sekä heidän ystäviinsä, jotka tarjosivat meille elämysmatkan Hanoissa tutkimushaastattelujen lomassa.

Haluaisin kiittää myös Turun ammattikorkeakoulua tästä mahdollisuudesta ja luottamuksesta sekä SILE-hankkeen kolmatta avainhenkilöä Lea Oksasta, joka mahdollisti pääsyn kahden viikon tutkimusmatkalle Vietnamiin. Tämän lisäksi esittäisin myös kiitokseni Kirsti Virtaselle (Turun AMK), Jukka Hassiselle (Partus Oy) sekä Katja Vuorelle (EduCluster Finland), jotka tarjosivat uusia näkökulmia

koulutusviennin teoriaan ja tutkimukseen. Suurimman kiitoksen tästä unohtumattomasta kokemuksesta ja opinnäytetyön tekemisestä johtuvasta kasvusta kuuluu kuitenkin opinnäytetyöni ohjaajalle Kallio-Gerlanderille ja toimeksiantajana toimineelle Puhakaiselle. Ilman heidän sparrausta ja työn viime metreillä käytä keskusteluja työni ei näyttäisi tältä. Kiitos kaikille yhteistyöstä ja tuesta hankkeen aikana!

LÄHTEET

Alasutari P. 1994. Laadullinen tutkimus. Jyväskylä:GUMMERUS.

Auvinen, Ari-Matti & Juntunen, Timo Juntunen & Poikonen, Jari. Koulutusviennin käsikirja. 2010.

Esimerkiksi Turun yliopiston verkkotiedote 30.9.2013

<http://www.utu.fi/fi/Ajankohtaista/Uutiset/Sivut/kolmen-yliopiston-yhteinen-koulutusvientiyrittys-aloittaa-toimintansa.aspx>.

Eskola, J.1998. Johdatus laadulliseen tutkimukseen. Tampere: Osuuskunta Vastapaino.

Grönfors, M. 1982. Kvalitatiiviset kenttätyömenetelmät. Juva: WSOY.

Hassinen Jukka, Partus Oy.

Hirsjärvi, S & Hurme, H 2000. Tutkimushaastattelu. Teemahaastattelun teoria ja käytäntö. Helsinki: Yliopistopaino.

Hirsjärvi, S.; Remes, P. & Sajavaara, P. 2009. Tutki ja kirjoita. 15., uudistettu painos. Helsinki: Tammi.

Jari Poikonen, Lars Eltvik ja Jan-Markus Holm. Koulutusvientiselvitys. FCG Finnish Consulting Group – FCG Koulutus ja Konsultointi Oy yhdessä Haaga-Helia Global Education OY:n ja Edu-ClusterFinland OY:n kanssa 31.12.2012.

Jouko Skinnarin blogi: <http://www.joukoskinnari.com/2013/09/21/valtiojohtoinen-yhtio-toteuttamaan-koulutusvientia>

Juntunen, Timo 2009. Selvitys suomalaisen koulutusosaamisen viennistä. Ajatuksia viennin edistämisestä perustuen ”Future Learning Finland” – verkoston kokemuksiin.

Juntunen, Timo. 2009. Selvitys suomalaisen koulutusosaamisen viennistä – ajatuksia viennin edistämisestä perustuen ”Future Learning Finland” – verkoston kokemuksiin. S. 3-4.

Karjalainen, A. Reflektiivinen kirjoittaminen. 2010.

Kiinnostuksesta kysynnäksi ja tuotteiksi – Suomen koulutusvientistrategia. 2010. (Viitattu 15.11.2013)

Kiinnostuksesta kysynnäksi ja tuotteiksi. Suomen koulutusvientistrategia. 2010.

Kiinnostuksesta kysynnäksi. Suomen koulutusvientistrategia. 2009, sivu 9.

Koulutusmarkkinat kasvavat – Miten Suomi pelaa? 2.10.2013, Finlandia-talo.

<https://koppa.jyu.fi/avoimet/hum/menetelmapolkuja/menetelmapolku/aineistonhankintamenetelm at/havainnointi-eli-observointi-osallistuminen-ja-kenttaetyo>

Lehtinen & Niinimäki. 2005. Asiantuntijapalvelut: Tuotteistaminen ja markkinoinnin suunnittelu. Porvoo: WSOY.

Opetus- ja kulttuuriministeriö (2010). Kiinnostuksesta kysynnäksi ja tuotteiksi. Suomen koulutusvientistrategia.

<http://www.minedu.fi/OPM/Koulutus/artikkelit/koulutusvienti/liitteet/koulutusvientistrategia.pdf>

(Viitattu 1.10.2013).

Opetusministeriö. Korkeakoulujen kansainvälistymisstrategia. 2009-2015.

<http://www.minedu.fi/export/sites/default/OPM/Julkaisut/2009/liitteet/opm21.pdf?lang=fi> (Viitattu

15.11.2013).

Opetusministeriö. Korkeakoulujen rakenteelliset kehittämisen suuntaviivat vuosille 2008-2011.

http://www.minedu.fi/OPM/Koulutus/artikkelit/Korkeakoulujen_rakenteellinen_kehittaminen/liitteet/KK_rak_kehitt_suuntaviivat_muistio.pdf (Viitattu 15.11.2013)

Parantainen J. 2007. Tuotteistaminen- rakenna palvelusta tuote 10 päivässä. Helsinki:TALENTUM MEDIA.

Sahlberg, P. 2012. Kuka ostaisi Suomalaista koulutusosaamista. Ammattikasvatuksen aikakauskirja, 4-2012,17-27.

Salo BisnesAkademia 2013. Bisnesakatemiassa opit oikeita projekteja tehden. Viitattu 17.9.2013. www.bisnesakatemia.fi > Hakijalle.

Sipilä, J. 1996. Asiantuntijapalvelujen tuotteistaminen, Porvoo: WSOY.

Tuomi, J. 2007. Tutki ja lue. Johdatus tieteellisen tekstin ymmärtämiseen. Helsinki: Tammi.

Turun Ammattikorkeakoulu 2012. Messi. Kansainvälisyys Turun ammattikorkeakoulussa. Viitattu 19.2.2012. www.messi.turkuamk.fi > Teemat > Kansainvälisyys.

Turun Ammattikorkeakoulu 2013. Liiketalouden koulutusohjelma, Salo. Viitattu 11.8.2013.

www.turkuamk.fi > Yksiköt > Tietoliikenne ja sähköinen kauppa > Koulutusohjelmat > Liiketalous.

Turun Ammattikorkeakoulu 2013. Turun ammattikorkeakoulu – meiltä työllistyy parhaiten. Viitattu 16.9.2013. www.turkuamk.fi > Esittely.

Turun Ammattikorkeakoulu 2013. Turun ammattikorkeakoulun yhteiskuntavastuuraportti 2012. Viitattu 11.11.2013. www.turkuamk.fi > >Turun ammattikorkeakoulu >Esittely > Yhteiskuntavastuu.

Verkkoversio FLF:n jäsenten käyttöön OKM:n rahoituksella.

Vrt. Poikosen, Eltvikin ja Holmin koulutusvientiselvityksen loppuraportti 31.12.2012 tiivistelmä.

LIITTEET

Liitteet 1.Study Plan. HUST liiketalouden opiskelijan opintosuunnitelma.

Study Plan

Name: Cao Quỳnh Mai

Major: Finance and Banking

Subjects	Credits
Semester 1	13
Mathematical analysis 1	4
Arithmetic	4
Physics 1	3
National defense education	
Physical Education A	
Basic principles of Marxism – Leninism 1	2
Semester 2	14
General Management Study	2
Mathematical analysis 3	3
Probability statistics	3
Military Direction	
Physical Education B	
Physics 2	3
Basic principles of Marxism – Leninism 2	3
Semester 3	18
Chemistry	3
Management Study	3
Macroeconomics	3
General IT Study	4
Economic Mathematic	3
Further Basketball Study C	
Hồ Chí Minh's Theory	2
Semester 4	22
Microeconomics	3
Organizational behavior	2
Business Law	3
Application Statistics	3

Principles of Accounting	3
Human resource management	3
General Military Study and AK-47 shooting practice	
Further Basketball Study D	
Revolutionary Direction of Communist Party of Vietnam	3
Business culture	2
Semester 5	22
Econometrics	3
Essential Mathematic	3
Quality Management	3
Strategic Management	3
Project Management	3
Further Basketball study E	
The theories of Money and Financial Markets	3
International economy	2
Developing economy	2
Semester 6	27
Introduction of Electric Technics	2
The basis of Financial Management	4
Tax and tax system	3
Corporate accounting	4
Production Management	3
Insurance	3
Marketing communication	2
International Marketing	2
Equity Market	2
Public Finance	2
Semester 7+8	
Equity Market	2
Financial Management	4
Banking practices	4
Financial Investment	3
Marketing service	2
Banking accounting	3
Corporate evaluation	2
International Finance	2
Financial analysis	2
Risk Management	2
Graduation practices	2

Graduation Thesis	8
-------------------	---